

Ruimte voor Amateurkunsten

**Oproep aan het lokaal beleid
om kunstenaars
de nodige ruimte te geven**

Inleiding	5
Work in progress	9
De ideale ruimte	23
Uitdagingen voor	35
een inspirerend beleid	
Handleiding voor	51
een faciliterend beleid	
Inventariseer	52
Bouw van een ruimte	60
Beheer van een ruimte	70
Promotie van een ruimte	94
Over vzw Repetitieruimtes	103
Bijlagen	
Voorbeeld huishoudelijk reglement	120
Voorbeeld huurcontract /gebruiks-	122
overeenkomst repetitieruimte	

Inleiding

Zolders, garageboxen, tuinhuisjes, een achterbouw... Het zijn nog al te vaak de plaatsen waar creatievelingen noodgedwongen creëren en repeteren. Met alle problemen van dien zoals geluidsoverlast of te weinig beweegruimte om echt hun ding te doen.

Wat volgt is een betoog om beter te doen en amateurkunstenaars de nodige ruimte te geven om hun artistieke talenten ten volle te ontplooiën. En dit is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Lokale overheden vervullen een cruciale rol in het ondersteunen van (amateur) kunstenaars. Door in te spelen op de noden van het veld, fysieke en mentale ruimte te scheppen en linken te leggen met verwante beleidsdomeinen. Jeugd, sociaal-cultureel volwassenenwerk, kunsteducatie en deeltijds kunstonderwijs om er maar een paar te noemen. Van lokale besturen wordt verwacht dat ze hun voelsprietten op scherp stellen om kunst mogelijk te maken en te faciliteren waar nodig. En dat ze een

duidelijke visie en vooruitstrevende doelstellingen formuleren rond infrastructuurbeleid. Maar ook particulieren die een gebouw bezitten en (amateur)kunstenaars zelf hebben een rol in het streven naar aangepaste ruimtes, respectievelijk goed beheer en het blijven aankaarten van gebrek aan voldoende uitgeruste ruimte. Of gewoon door zelf de handen uit de mouwen te steken en opportuniteiten om te vormen tot zinvolle infrastructuurprojecten.

Deze publicatie wil hierin een hulpmiddel zijn. Het is de neerslag van bijna 10 jaar expertise van vzw Repetitieruimtes. Kennis die het Forum voor Amateurkunsten niet verloren wil laten gaan, maar wil borgen voor de toekomst. Want de zoektocht naar geschikte repetitie- en atelierruimte, net als presentatie- en berg-ruimte blijft een moeilijke onderneming, terwijl amateurkunstenaars niets liever willen dan creëren, experimenteren, repeteren, tonen, beleven, zien en gehoord worden!

Ons doel is wakker schudden en wakker geschud worden. Inspireren en prikkelen. Concrete tips aanreiken en voorbeelden laten spreken om daarna zelf het heft in handen te nemen en te bouwen aan kwaliteitsvolle, duurzame culturele infrastructuur. Een handleiding dus waarmee denkers en doeners aan de slag kunnen, plannen kunnen aftoetsen en mee timmeren aan een stevig omkaderend beleid.

Aan de slag nu.

Lezen en daarna vooral doen!

**Work
in
progress**

Als we vertrekken vanuit de premisse 'er is een gebrek aan repetitieruimtes in Vlaanderen', dan dringt zich natuurlijk ook de vraag op welk aanbod er vandaag is en hoeveel kunstenaars er zijn die nood hebben aan aangepaste infrastructuur. In de voorbije acht jaar heeft vzw Repetitieruimtes gepoogd om een gefundeerd antwoord te formuleren op die vragen. En dat is niet evident gebleken.

Beginnen bij het aanbod, dat was het uitgangspunt van de organisatie in 2005. Vanaf dan tot eind 2011 werd een database opgebouwd met repetitieruimtes voor versterkte muziek in Vlaanderen. Een groot werk dat vooral focuste op de gekende georganiseerde aanbieders. Denken we maar aan de jeugthuizen, de muziekcentra, de clubs die al jaren een traditie hebben rond het aanbieden van repetitieruimtes. Na verloop van tijd kwamen er steeds meer private aanbieders die hun ruimte(s) wilden delen met andere muzikanten. Met een kleine 250 aanbieders en meer dan 1000 ruimtes over heel Vlaanderen gaf de database toch al een eerste overzicht van

ruimtes, hetzij enkel voor versterkte muziek. Een eerste aanzet dus, die samen met andere overzichten van repetitielokalen voor koren, amateurtheatergezelschappen en harmonieorkesten toch een goed zicht gaf op wat er in Vlaanderen aan infrastructuur voor handen is. Een aantal kenmerkende vaststellingen die we destilleerden uit gesprekken met de verschillende amateurkunstenorganisaties:

- Heel wat amateurtheatergezelschappen hebben een eigen infrastructuur, net als harmonie-orkesten.
- Koren kunnen vaak terecht in gemeenschapsinfrastructuur (hetzij in kerken of kapellen, hetzij in parochiale centra).
- Leerlingen aan een academie voor beeldende kunsten kunnen vaak gebruik maken van de infrastructuur buiten de lessen.
- In heel wat gemeenten werden onder impuls van de jeugddienst één of meerdere repetitieruimtes gebouwd en ter beschikking gesteld van jonge muzikanten.

Voor vragen m.b.t. creatie- of presentatieruimtes voor de diverse kunstdisciplines kan je onder meer te rade gaan bij 1 van de 9 amateurkunstenorganisaties.

Eind 2007 deed vzw Repetitieruimtes een bevraging bij een kleine 1000 Vlaamse en Brusselse muzikanten. Het onderzoek werd opgezet in samenwerking met Poppunt en Muziekcentrum Vlaanderen. De initiatiefnemers hadden niet de intentie om een wetenschappelijke analyse te maken, maar wilden wel een beeld krijgen van de toenmalige situatie bij muzikanten (alle genres en alle niveaus) op het vlak van repetitie-infrastructuur. Al vrij snel werd duidelijk dat meer dan de helft van de deelnemers aan de bevraging op zoek was naar een repetitieruimte. De belangrijkste vaststellingen even kort op een rij gezet:

- 70% van de muzikanten die thuis repeteren, doet dat in een gedeelde ruimte (wat wil zeggen dat er naast het repeteren ook nog andere activiteiten plaatsvinden).
- 5% van de muzikanten die thuis repeteren, heeft een investering gedaan op het vlak van isolatie. Met andere woorden, slechts een heel klein percentage zorgde voor een aangepaste ruimte zodat ze hun burens niet te veel overlast zouden bezorgen.

- Slechts 15% van de muzikanten huurt een ruimte bij een particulier of gemeentelijk initiatief. (Min of meer) aangepaste ruimtes bestaan dus wel, maar ze vormen maar een klein percentage.
- De meest voorkomende redenen om een nieuwe ruimte te zoeken, zijn: de ruimte is niet (akoestisch) geschikt voor de muziek; de ruimte is te klein; de burens hebben last van de repetities.
- Muzikanten die een nieuwe ruimte zoeken, zijn vooral ontevreden over de isolatie en de akoestiek van de huidige ruimte. Dat is natuurlijk niet echt verrassend...

Naast deze algemene bevraging werd een kleinere steekproef gedaan naar de situatie in Gent (2008), niet enkel voor muzikanten maar ook voor andere disciplines. De belangrijkste bevindingen:

- Er is een duidelijk gebrek aan goede repetitieruimtes voor versterkte muziek. Nieuw is dit niet, want uit de dagelijkse werking van vzw Repetitie-

- ruimtes bleek al enkele jaren dat er heel wat muzikanten op zoek zijn naar een geschikte werkplek in het Gentse. Bovendien komen heel wat muzikanten uit andere steden in Gent repeteren, deels doordat hier een aantal goede ruimtes is, deels door de aantrekkingskracht van de Gentse muzikscène. Daarbij speelt ook de aanwezigheid van de universiteit en de diverse hogescholen (met specifieke kunstopleidingen) en dus een grote instroom aan studenten, een niet te onderschatten rol.
- Ook muzikanten die akoestische muziek spelen, zijn heel vaak op zoek naar een andere ruimte. Vooral die groep muzikanten werkt thuis in een niet-aangepaste ruimte, of in het geval van grotere ensembles, in een onaangepaste ruimte met vaak een slechte akoestiek. De eisen waaraan ruimtes voor deze muzikanten moeten voldoen, zijn minder streng op het vlak van isolerende waarde dan bij de muzikanten die versterkte muziek spelen. Het is opvallend dat deze groep heel moeilijk de weg

- vindt naar bestaande infrastructuur.
- Voor de podiumkunstenaars is er vooral een gebrek aan een duidelijk overzicht met ruimtes waar een minimum aan basisuitrusting voorhanden is. Vaak weten kunstenaars echt niet waar ze terecht kunnen buiten de gekende, gesubsidieerde kunstinstellingen in Gent.
 - Voor straattheater en circuskunsten is er een groot gebrek aan een goed uitgeruste ruimte. Dit is geen nieuw fenomeen, verschillende rapporten en studies hebben dit in het verleden bij verschillende beleidsniveaus al aangekaart. De vaststelling is echter dat het voor deze disciplines tot op vandaag nog steeds niet zo makkelijk is om in Gent een geschikte creatieruimte te vinden. Met de komst van het Circuscentrum is al een hele grote inspanning gedaan, maar het blijft niet evident.
 - Opvallend is ook dat de kunstenaars de diverse prijszettingen die door de verhuurders gehanteerd worden telkens als pijnpunt naar voor schuiven. Goede banden hebben met een ver-

huurder levert vaak een voordeling tarief op, maar niet alle kunstenaars kunnen hiervan profiteren. Resultaat is dan ook vaak dat de jongere, niet structureel ondersteunde kunstenaars, het heel moeilijk hebben om een betaalbare en kwalitatieve ruimte te vinden.

Beide bevestigingen toonden aan dat het buikgevoel dat er een tekort is aan kwalitatieve ruimtes klopt. Onder meer om een beter beeld te krijgen van de situatie op het terrein werd in samenwerking met het Forum voor Amateurkunsten trajectbegeleiding opgezet voor lokale overheden. De verschillende bevindingen uit deze begeleiding versterkten het buikgevoel.

Bij de voorbereiding van de trajectbegeleiding voor steden en gemeenten samen met het Forum voor Amateurkunsten, konden we een beroep doen op een thesisonderzoek rond de ondersteuning van amateurkunstenaars in gemeenten. Studente Sarah Beernaert (culturele agogiek VUB) kwam na veertig interviews met Vlaamse

cultuurbeleidscoördinatoren tot de vaststelling dat de vraag naar ondersteuning op vlak van infrastructuur steevast in de top drie stond. Een tweede bevestiging van het buikgevoel met andere woorden. Tijdens de trajectbegeleiding (een vrijwillige screening van het lokale amateurkunstenbeleid) is verder duidelijk gebleken dat er heel wat vragen komen vanuit de amateurkunstenaars naar de gemeente over ruimtes om te creëren, maar zeker ook over ruimtes om te presenteren.

Het onderzoek 'Amateurkunsten in beeld gebracht' geeft een duidelijk beeld van de amateurkunstenaar begin 21ste eeuw. Eén van de belangrijkste resultaten uit dit wetenschappelijk onderzoek was de vaststelling dat ongeveer 33% van de Vlamingen in zijn vrije tijd een kunstzinnige hobby beoefent. Dat betekent: één op drie inwoners in een doorsnee gemeente. Dit onderzoek focuste voornamelijk op het profiel van individuele amateurkunstenaars. Specifieke vragen over waar ze creëren of presenteren en of ze op zoek zijn naar aan-

gepaste infrastructuur kwamen niet aan bod. Toch zijn er twee passages in het onderzoek die hier belangrijk zijn:

- Beeldend kunstenaars en muzikanten (vooral pop-rock) geven meer geld uit aan infrastructuur dan andere kunstenaars. Dit wijst opnieuw op de noodzaak om te werken in een aangepaste infrastructuur en de bereidheid om dergelijke infrastructuur te huren.
- Een kunstzinnige hobby beoefenen in een georganiseerd verband zorgt voor minder (of zelfs bijna geen) problemen op vlak van infrastructuur. Als je samen met je vrienden een nieuwe band opricht vind je minder snel een ruimte dan wanneer je je aansluit bij een bestaand koor of harmonieorkest in je gemeente. Een logische vaststelling, maar niet onbelangrijk als je weet dat steeds meer (amateur)kunstenaars op die ongeorganiseerde manier werken.

Alle informatie over de studie 'Amateurkunsten in beeld gebracht' is te vinden op www.amateurkunsten.be.

In de studie 'Exclave Future Youth Culture Zone' (2009) van Trendwolves in opdracht van de stad Antwerpen werd een onderzoek gevoerd naar de mogelijke toekomstige invulling van een jeugdculturele zone in Antwerpen. Naast een analyse van buitenlandse voorbeelden en een uitgebreide inspiratiesessie met heel wat spelers uit het veld, werden een 250 tal jongeren bevroegd over de functies die zij noodzakelijk achten voor een dergelijke zone. Binnen die bevraging kwam ook het luik 'repetitieruimte' aan bod. Op de vraag of jongeren de aanwezigheid van een repetitieruimte belangrijk of onbelangrijk vinden antwoordde ongeveer 90% dat ze die wel degelijk van belang vinden. Eén van de topantwoorden... Opnieuw een indicatie dat er nog steeds nood is/was aan infrastructuur.

Ondanks de vele indicaties, kunnen we tot op de dag van vandaag dus enkel maar veronderstellen dat er nog steeds een gebrek aan kwalitatieve infrastructuur is. Echt wetenschappelijk onderzoek hierover is helaas nog niet voorhanden.

Ongeveer gelijktijdig met de uitgave van deze publicatie (voorjaar 2014) brengt Demos (kenniscentrum in het Vlaams participatiedecreet) een publicatie uit die zal inzoomen op het begrip 'jeugdculturele zone'. 'Tussen ruimte kunst en kaders. Verdienend traject over jeugdculturele zones en vrijplaatsen' focust verder op deze insteken en zal ook... nieuwe vragen opwerpen.

Nog in 2014 worden de resultaten van het onderzoek 'verenigingsvormen binnen amateurkunsten' verwacht, een onderzoek gerealiseerd door HIVA KULeuven in opdracht van de Vlaamse overheid.

Volgende vragen krijgen een antwoord:

- Gebruikt uw groep of vereniging met vaste regelmaat eenzelfde lokaal of ruimte?
- Waarvoor wordt deze ruimte gebruikt?
- Door wie wordt de ruimte ter beschikking gesteld?
- Heeft u groep of vereniging gebrek aan ruimte of bent u onzeker over het gebruik in de nabije toekomst?

Meer hierover zal te lezen zijn op www.amateurkunsten.be/ infrastructuur. Deze info licht verder een tip van de sluier op, maar gedegen wetenschappelijk en uitgebreid onderzoek blijft een must.

Begin 2014 bracht de sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad Cultuur (SARC) een advies uit: 'Bouwen aan culturele ruimtes, Technische prioriteiten voor culturele infrastructuur.' Het advies kadert in het Memorandum 2014-2019 van de SARC en is een heel sterk onderbouwde oproep aan de volgende Vlaamse regering met een concreet tienpuntenprogramma voor culturele ruimte.

We hopen dan ook met deze publicatie en alle onderzoeken, adviezen en memoranda in de komende beleidsperiode de nodige aandacht voor ruimte voor kunst mogelijk te maken, zowel op Vlaams als lokaal beleidsniveau!

De ideale ruimte

Wat is nu de ideale plek om te creëren?
Het is een open huis, vol ontmoetingen en met ruimte voor experiment. Een huis waar (amateur)kunstenaars individueel, in groep en met de nodige ondersteuning kunnen creëren en presenteren. Het gaat om een fysieke en mentale ruimte waar levenslang leren mogelijk is en waar kunst van alle niveaus een plaats krijgt.

Fysieke ruimte

Aangepaste infrastructuur laat zich vertalen als een plek waar kunstenaars ongestoord en zonder te storen aan hun creaties kunnen werken. Een plek die gedeeld kan worden met anderen, waar je inspiratie kan opdoen en trajecten kan uitbouwen.

Het ideale 'huis' kan vele gedaantes aannemen voor scheppende kunstenaars: repetitieruimtes, dansstudio's, opslagruimte voor decors, ateliers, productiefaciliteiten voor beeldend kunstenaars, multimediale ateliers,... Werkplekken die als werkplek geconcipeerd zijn: 7 dagen op 7

open, 's avonds toegankelijk, ook tijdens de vakantieperiodes of bij afwezigheid van personeel. Vergaderingen kunnen er zeker plaatsvinden, maar liever een vergadering in een dansstudio dan een dansrepetitie in een vergaderzaal...

De ideale locatie biedt bovendien ruimte voor presentatie van de creaties. Tentoonstellingen, projecties, concerten, voorstellingen, performances, vertellingen,... Kortom, ruimte voor de expressie van de amateurkunstenaar. Dit kan het grote of kleine podium zijn van een cultuur- of gemeenschapscentrum of eventueel een minder voor de hand liggende ruimte zoals de cafetaria, tuin of zolderruimte van openbare gebouwen.

Meer dan fysieke ruimte

De ondersteuning van amateurkunstenaars stopt echter niet bij het aanbieden van goed uitgeruste ruimten. Cultuurprofessionals, programmatoren, artistieke coaches/begeleiders, technici en adminis-

tratieve medewerkers, nemen idealiter de tijd om na te gaan op welke manier presentatievormen het best tot hun recht kunnen komen en welk — nieuw — publiek ze ermee bereiken.

In het ideale onderkomen wordt geluisterd naar nieuwe plannen, mee gezocht naar oplossingen voor kleine praktische problemen en mee gedebatteerd over artistieke ingrepen.

Zo denken technici bv. samen met de kunstenaar na over een strakker lichtplan voor podiumkunsten of nog betere belichting om beeldende kunst meer tot zijn recht te laten komen. Naast personeel dat mee denkt en mee handelt, is de aanwezigheid van voldoende materiaal een must. In optimale omstandigheden zijn de zalen technisch goed uitgerust, in het andere geval brengt een uitleendienst, die liefst ook ten dienste staat van (individuele) amateurkunstenaars of tijdelijke collectieven, soelaas. Het aanbieden van het ticketstelsel in het cultuurcentrum voor de huurder van de zaal is een andere vorm van ondersteuning.

Dit alles vergt wel een inspanning voor het in kaart brengen van lokale kunstenaars. Wie is wie, waar zijn ze mee bezig, welke dromen of ambities hebben ze en in hoeverre kunnen lokale besturen en/of lokale cultuurspelers meehelpen om die zaken te realiseren?

Ruimte voor vorming en trajecten, bv. in samenwerking met het deeltijds kunstonderwijs of andere kunsteducatieve organisaties, is een pluspunt. Zoek uit welke professional als coach interessant is, welke nieuwe projecten leven 'in het veld'. In het beste geval worden de juiste derde ogen/oren aangetrokken om de kunstenaars verder te laten groeien en worden kansen geboden om amateurkunstenaars en professionelen samen gemeenschapsvormende creaties te laten uitwerken.

Tot slot omvat een goed ondersteuningsbeleid een netwerker, als een spin in het web die zijn netwerk van kunstenaars gebruikt, openstelt en deelt met de zoekende passanten en bewoners. Hier zit de kennis en expertise die gedeeld wordt met alle belanghebbenden. Ook amateurkun-

stenaars die weg willen vanonder de 'kerktoren' moeten hier kunnen aankloppen en doorverwezen worden om hun ambities verder waar te maken.

Aangepaste fysieke ruimte

Een goed aangepaste locatie vertrekt vanuit de effectieve vereisten die een kunstenaar stelt aan de infrastructuur. Hieronder worden de belangrijkste noden voor de diverse disciplines in kaart gebracht.

Versterkte muziek

- Goed geïsoleerde ruimte met aangepaste akoestiek.
- Frequentie van 1 à 2 repetities per week.
- Opbergruimte noodzakelijk als het materiaal niet kan blijven staan in de repetitieruimte.
- Voor professionelen: repetitieproces gedurende enkele maanden permanent. Voor hen is een eigen/vaste ruimte gezien de hoeveelheid materiaal wel een ideale oplossing.

Akoestische muziek

- Een ruimte waarin de akoestiek aangepast is aan de noden (afhankelijk van bezetting). De oppervlakte is steeds afhankelijk van de grootte van de groep. Isolatie is een belangrijke meerwaarde maar geen must.
- Frequentie van 1 à 2 repetities per week.
- Opbergruimte, zeker voor harmonieorkesten, is noodzakelijk.
- Voor professionelen is een eigen/vaste ruimte vaak ideaal omwille van de hoeveelheid materiaal.

Theater

- Eerste fase (ongeveer eerste twee maanden) niet noodzakelijk op de speellocatie.
- Afhankelijk van de aard van de voorstelling is een andere oppervlakte nodig.
- Laatste weken in repetitieproces moet er met decor en belichting kunnen gewerkt worden en moet ook alles kunnen blijven staan. Idealiter kan dit reeds drie weken voor opvoering.

- Professionele gezelschappen hebben ofwel een eigen infrastructuur of ze werken in coproducties. Vooral voor jonge, niet structureel ondersteunde gezelschappen is het vinden van een geschikte repetitieruimte niet altijd even makkelijk. De laatste weken voor de premiere moet alles scenisch gemonteerd kunnen worden op de locatie van de première.

Dans

- Grotere ruimtes (ongeveer 100m²) met een goede ondergrond (licht verend, balletvloer of zwevend parket), spiegels (afhankelijk van genre), minimum aan technische middelen (muziekinstallatie, minimale belichting).

Performance

- Afhankelijk van de aard van de performance.
- Vaak vrij veel materiaal waardoor het steeds op- en afbouwen niet zo evident is.
- Voor een aantal professionele kunstenaars is er de mogelijkheid om

in samenwerking met een kunstencentrum een co-productie aan te gaan.

Circus- en straattheater

- Grote ruimtes met voldoende hoogte.
- Liefhebbers kunnen vaak gebruik maken van de ruimte waar circusateliers hun werking uitbouwen.
- Voor professionelen is het permanent gebruik van de ruimte (100m² en minstens 9m vrije hoogte) geurende een lanere perioden een grote meerwaarde.

Schrijven

- Een inspirerende ruimte, liefst met schrijfbord en de mogelijkheid om online te gaan en/of gebruik te maken van computer of tablets.

Beeldende kunst algemeen

- Een ruimte met een oppervlakte tussen 20 en 60m².
- Elektriciteit, water en verwarming.
- Liefst natuurlijk daglicht.
- Gemeenschappelijk gebruik van gespecialiseerde uitrusting voor productie, zoals een keramiekoven of een zeefdrukker is voor specifieke disciplines een noodzaak.

2-dimensioneel: schilderkunst, tekenen, grafiek,...

- Noodzakelijke oppervlakte varieert (20 à 60m²).
- Voldoende natuurlijk invallend licht (noorderlicht wordt als ideaal gezien).
- Opbergruimte.

3-dimensioneel: beeldhouwkunst, installatiekunst en omgevingskunst

- Op het gelijkvloers, grote ruimtes (minstens 40m²).
- Hoge plafonds en grote doorgang (poort).
- Veel natuurlijk invallend licht.

- Kan zowel een vaste ruimte zijn, als één van tijdelijke aard (projectmatig).

Fotografie

- Ruimtes van middelmatige grootte.
- Donkere kamer (volledig verduisterbaar) met voorziening van elektriciteit, water etc.
- Afvoer van chemisch afval.
- Bij digitale fotografie is een ruimte voor een digitale studio met wifi (plaats voor computer, scanner etc.) een must.

Videokunst en nieuwe media

- Ruimte van middelmatige grootte.
- Invallend natuurlijk licht is geen must.
- Voldoende aansluitingen op het elektriciteitsnet.

**Uitdagingen
voor
een
inspirerend
beleid**

Context

Infrastructuur staat in de huidige samenleving onder druk. In heel wat centrumsteden is er een tekort aan betaalbare woningen voor jonge gezinnen, met stadsvlucht als resultaat. Bovendien dwingt de verhoogde aandacht voor ecologie en duurzaamheid ook de kunst- en cultuursector om meer inspanningen te leveren voor duurzame en dus ecologisch verantwoorde infrastructuur. Verder noopt het economisch klimaat overheden om scherpe keuzes te maken op het vlak van investeringen en bijgevolg infrastructuur. Tot slot kunnen we niet om de vaststelling heen dat Vlaanderen en Brussel al behoorlijk bebouwd zijn, veel extra ruimte voor nieuwe infrastructuur is er gewoon niet. Toch blijft de vraag naar kwalitatieve culturele infrastructuur bestaan.

Publieke ruimte kreeg de afgelopen jaren heel wat aandacht. Hoe kan die in de toekomst ingevuld worden, welke functies kunnen eraan toegeschreven worden? De nieuwe bibliotheken in Vlaanderen (zowel

Genk als de Waalse Krook in Gent) zijn mooie voorbeelden van hoe bestaande concepten rond publieke ruimte breder onderzocht worden en met nieuwe functies verrijkt worden. In de kunstenpraktijk zien we ook een groeiende aandacht voor buurtprojecten (cfr. verschillende sociaal-artistieke projecten over heel Vlaanderen) en een verdere toenadering naar een breder publiek (participatieprojecten, locatieprojecten waarbij de buurt bij een festival is betrokken,...).

Dit is zeker en vast een positieve evolutie waar we in de komende jaren nog heel wat meer van kunnen verwachten. Het is immers noodzakelijk om in een veranderende samenleving met deze problematieken om te gaan. Een creatieve sector zoals de brede kunstensector is vaak heel erg bereid om hieraan mee te werken en te zoeken naar nieuwe oplossingen, minder evidente keuzes en tijdelijke invullingen. Er is met andere woorden een interessante en meegaande doelgroep die vaak ook zelf initiatief neemt...

Een inspirerend voorbeeld OPEK Leuven

Zeven culturele organisaties van boven-lokaal belang gebruiken sinds september 2011 het voormalig douanegebouw aan de Vaartkom in Leuven als uitvalsbasis.

Onder de naam 'Openbaar Entrepot voor de Kunsten' ontwikkelen de bewoners bovenop hun eigen artistieke werking een innovatieve samenwerking waarbij 'kijken en doen' centraal staan. Het gaat om de stadsgezelschappen Braakland/ZheBilding en fABULEUS; de kunsteducatieve organisaties Artforum vzw, Mooss en WiSPER; de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst (Lemmens Drama) en 30CC (sociaal-artistiek project De FactorY). OPEK is een ontmoetingsplek waar jong en minder jong kunst maakt of meemaakt, waar jong talent samenwerkt met ervaren kunstenaars, waar een actief en gemotiveerd publiek elkaar ontmoet tijdens voorstellingen, workshops, masterclasses, festivals of eenvoudigweg in het café met uitzicht op de Vaartkom.

Achter deze informatieve tekst (te vinden als intro op de website van OPEK) schuilt een lang proces dat de verschillende organisaties eerst zelf en later in overleg met het stadsbestuur en de stedelijke diensten aflegden. De kiem werd gelegd in een tijdelijke locatie vlakbij het huidige OPEK-gebouw: De Molens. Enkele organisaties die op zoek waren naar een nieuwe werkplek en samen een tijdelijk onderkomen hadden gevonden, werden als snel geconfronteerd met de beperkingen van de locatie. Het verlangen groeide om een oplossing uit te werken waarbij op een duurzame, professionele manier een tijdelijk invulling kon worden gegeven aan een leegstaand gebouw. Inspiratie werd gehaald in Brussel waar de KVS tijdens de verbouwingen tijdelijk zijn intrek nam in de Bottelarij. Met de viering van 100 jaar Vooruit in 2013 in Gent, en de bijhorende publicaties, werd ook duidelijk dat het samenhuizen eigenlijk niet nieuw is. Reeds in de jaren '80 vertrok de renovatie van de Vooruit tot culturele infrastructuur van onder uit. Met heel veel goesting en enthousiasme en ontelbare vrijwil-

lige handen bouwden believers mee aan een nieuw huis, een nieuwe toekomst.

Dat is ook het verhaal geworden van OPEK. Aanvankelijk was het een zoektocht naar budget om een nieuwe invulling te geven aan het gebouw voor een periode van zes jaar. Het gebouw stond leeg en het was onduidelijk welke invulling mogelijk was. Een winkelcomplex, een concertzaal, een centrum voor innovatieve industrieën,... heel wat verschillende plannen lagen op de tafel. De organisaties sloegen de handen in elkaar en kregen de toestemming voor een tijdelijke culturele invulling. Nadien kon de stad nog beslissen wat de uiteindelijke bestemming zou worden van het gebouw.

De tijdelijkheid heeft impact gehad bij de uitwerking van de plannen. Er werd vooropgezet dat de te construeren binnenstructuur zes jaar kon blijven staan, maar daarna ook weer weggenomen moest worden om het gebouw in de originele staat te herstellen. Resultaat: bij de realisatie van de podiumkunstenzaal werd voor het eerst in Europa gekozen voor een opbouw in leem en stro. Duurzaamheid ten top...

Tijdens een werfbezoek veranderde de houding van de stad. Waar Leuven voordien ingestapt was in het tijdelijke verhaal op basis van een projectdossier en verschillende vergaderingen, werd tijdens de verbouwingen ook voor politici helemaal duidelijk waar het om draaide. Dirk De Lathauwer (algemene en artistieke leiding fABULEUS) omschrijft deze ommekeer als volgt: het was alsof de politici plots inzag dat de inrichting ook echt professioneel en duurzaam aangepakt was, alsof Leuven ook in eerste klasse kond meespele... Of hoe je vanuit een initiatief dat je koppig uitbouwt met heel wat helpende handen ook het beleid mee krijgt.

Bij de renovatie van het gebouw werd voor alle verwerken ook een beroep gedaan op een organisatie uit de lokale sociale economie. Niet de goedkoopste keuze, maar wel een heel bewuste keuze om het culturele project mee te laten dragen door de buurt. Ook vandaag nog wordt een beroep gedaan voor kleine klusjes op deze vzw uit de buurt.

De volgende stap was al meteen aan de orde in Leuven. Nog voor de hele verbouwing opgeleverd was, werd duidelijk dat er eigenlijk te weinig ruimte voor handen is om alle artistieke plannen te realiseren. De bundeling van de verschillende werkingen zorgt voor een eigen nieuwe dynamiek. En op dat moment wordt ook vanuit het nieuwe Stedsmuseum M gewerkt aan een nota rond een degelijk atelierbeleid in de stad. Opnieuw de handen in elkaar slaan, opnieuw op zoek naar pionierswerk en nieuwe opportuniteiten. Want daar draait het om. De initiatiefnemers kennen de huidige economische realiteit, de druk op de vastgoedsector, maar worden tegelijkertijd ook geconfronteerd met de stijgende vraag naar creatieruimtes. De focus ligt nu op een tijdelijke invulling van leegstaande gebouwen, een soort pop-up creatieruimtes zeg maar. Tijdelijke ruimtes die een antwoord moeten kunnen bieden op de vraag naar polyvalente experimenteerplekken. De actuele uitdaging ligt erin om nu een module uit te werken die kwalitatief is en voldoet aan de eisen

van de kunstenaars, maar die na een kortere periode (variërend van 6 maanden tot 3 jaar) opnieuw kan afgebroken worden en op een andere locatie opnieuw opgebouwd kan worden. Niet zoals een Ikea-meubel dus...

Tijdelijkheid en een flexibele invulling van leegstaande gebouwen zijn cruciale uitdagingen voor het toekomstig model. En vooral: draagvlak bij het beleid voor de idee dat niet alles geïnstitutionaliseerd moet worden. Zoiets als 'we claimen leegstand voor artistieke creatie, en gaan er zonder morren weer uit'.

Het voorbeeld van OPEK legt een aantal boeiende voorwaarden bloot om op een vernieuwende en inspirerende manier om te gaan met de nood aan ruimte voor kunst. Typerend is dat de vraag naar ruimte van onderuit vertrekt. De drang om te creëren is bij heel wat kunstenaars erg groot, en dat brengt een zoektocht mee naar een kwalitatieve plek waar ze hun artistiek werk kunnen realiseren. Al doende vinden kunstenaars en organisaties elkaar en worden allianties gesmeed. Vanuit een

grote goesting om te doen wat ze willen doen, worden projecten opgestart en verbouwingen aangepakt. Op hun route vinden ze, vaak eerder toevallig, nog interessante geestesverwanten in andere disciplines die mee in het project stappen. Een project wordt een structuur, groeit en professionaliseert, betreft de buurt, zoekt verbindingen en zet dwarsverbanden op. De initiatiefnemers evolueren naar een structuur en krijgen door een groeiende werking meer bekendheid. Nieuwe vragen komen binnen en zorgen voor een volgende stap in de ontwikkeling. Zo'n kerngroep staat middenin de samenleving en voelt wat er leeft in de omgeving. Leegstaande gebouwen van de universiteit worden plots een opportuniteit en zorgen voor een volgend idee, project, realisatie... En steeds opnieuw vertrekken voorvechters vanuit de eigen mogelijkheden. Ze doen het zelf en wachten niet af tot het gebeurt.

OPEK in Leuven wordt in deze publicatie aangehaald omwille van het mooie en nog steeds verder groeiende verhaal dat de enthousiaste ploeg er uitbouwt. Maar

er zijn nog heel wat andere voorbeelden waar artistieke creatie gekoppeld werd aan een ongebreideld enthousiasme en ondernemingszin. Villa Basta in Hasselt, het hele atelierbeleid dat NUCLEO vzw in Gent uitbouwde, de renovatie van de Leopoldskazerne in Gent door NUCLEO vzw en Repetitieruimtes vzw, de oude elektriciteitsfabriek in Wevelgem, de nieuwe bibliotheek in Mechelen, de toneelinfrastructuur in een voormalige legerkazerne te Olen,... Allemaal voorbeelden van hoe vaak met weinig middelen (in vergelijking met andere grote bouwprojecten) nieuwe creatieve broedplekken, culturele ruimtes, ruimtes voor kunst gerealiseerd kunnen worden.

In wat volgt geven we enkele basisvoorwaarden om dat open en ondernemend creatief klimaat vorm te geven en zo samen, met — waarom niet — ook private partners, aan de slag te gaan en de nodige ruimte voor kunst op te leveren.

Verbind

Maak verbindingen tussen de kunstensector, het lokaal cultuurbeleid en andere domeinen als onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, jeugd, welzijn, toerisme,...

Stimuleer verbindingen tussen de kunstenaars onderling. Maak linken tussen amateurkunsten en professionele kunsten. Zo kan je vaak een aantal beperkingen ondervangen (budgettair maar ook ruimtelijk) en tegelijk het culturele project meer draagkracht geven binnen een buurt, een gemeenschap. Kunst staat niet buiten de maatschappij en heeft de kracht mensen te verbinden. Ook culturele infrastructuur kan verbinden. Culturele infrastructuur is niet los te zien van stadsvernieuwingsprojecten. Een sterke werking net buiten de rand van de stad plaatsen, kan heel wat beperkingen opleveren voor de organisatie. Een werking uitdagen om mee een traject aan te gaan en een bepaalde buurt te revitaliseren geeft dan weer heel wat nieuwe zuurstof aan die buurt. De voorbije jaren zijn heel wat sociaal-artistieke werkin-

gen die infiltreerden in de buurtwerking en er een nieuwe dynamiek brachten, uitgegroeid tot iets groots. Niet enkel op het domein van creatie, ook op het vlak van presentatie en tijdelijke invullingen van publieke ruimte zijn er heel wat mooie voorbeelden opgedoken in de afgelopen jaren. DOK en Piramide (ROCSA) in Gent zijn er enkele van.

Steeds opnieuw is de verbinding tussen sectoren en actoren, tussen buurtwerking en stadsvernieuwing, tussen profit en non-profit een kenmerkend punt geweest. Investeren in verbinding biedt heel wat slaagkansen.

Herbestem

Het hele pleidooi in deze publicatie vraagt veel van overheden, zowel de lokale als de bovenlokale. Investeren in nieuwe infrastructuur is niet evident in een moeilijker economisch klimaat. Maar we willen met dit pleidooi een lans breken voor het legitieme karakter van de vraag naar nieuwe en aangepaste ruimte voor kunst.

Investeren betekent niet noodzakelijk een nieuwbouwproject. Tijdelijke leegstand kan omgedraaid worden naar een tijdelijke opportuniteit. In samenspraak met (private) eigenaars kan een nog niet verkocht gebouw vaak makkelijk tijdelijk invulling krijgen als creatieruimte (of als decor voor een film zoals bij de film 'Halfweg' van regisseur Geoffrey Enthoven in 2014).

Kraakpreventie krijgt een artistieke invulling. Stadsvernieuwingsprojecten kunnen van bij het begin een artistieke invulling krijgen en zo een groter draagvlak creëren bij de omwonenden.

Heel wat kerkelijk patrimonium zal in de komende jaren onderwerp zijn van de

herbestemmingsdiscussie. Tegelijk zijn al heel wat mooie voorbeelden aanwezig in Vlaanderen van hoe je hiermee kan omgaan (museum opstelling in voormalige kerk, boekhandel in een kapel,...). VVSG is hier ook actief mee bezig.

Handleiding voor een faciliterend beleid

INVENTARISEER

Uit de trajectbegeleiding die het Forum voor Amateurkunsten met vzw Repetitie-ruimtes sinds 2009 in meer dan 50 gemeenten uitvoerde (meer info op www.amateurkunsten.be en bekijk zeker de publicatie 'De kunstzinnige vingerafdruk. Een inspiratiegids voor lokaal amateurkunstenbeleid'), bleek al snel dat veel gemeenten een onvolledig beeld hebben van de aanwezige culturele infrastructuur. Koppel dat aan de meest gestelde ondersteuningsvraag t.a.v. gemeenten (nl. 'ik zoek een geschikte ruimte') en je voelt zelf het belang aan van een goede inventaris.

De opmaak van een inventaris is binnen de trajectbegeleiding maar liefst aan 30 van de 50 deelnemende gemeenten als aanbeveling meegegeven. Vaak is er wel een overzicht van culturele infrastructuur in gemeentelijk beheer, maar de aandacht voor publiek toegankelijke private infrastructuur is meestal ondermaats. In bijna zes op de tien gemeenten is geen enkele particuliere ruimte in kaart gebracht. Zo is

het natuurlijk heel moeilijk om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en een doordacht beleid uit te werken.

Uit de trajectbegeleiding blijkt ook dat het beleidsmakers niet enkel ontbreekt aan een duidelijk zicht op de beschikbare ruimtes voor creatie en presentatie in hun gemeente. Een goed zicht op wie er allemaal actief met kunst bezig is, ontbreekt ook vaak. De meeste gemeenten kunnen wel een duidelijke inschatting maken van amateurkunstenverenigingen (koren, harmonieorkesten, theatergezelschappen) maar dit is minder evident voor bv. de dans (omdat die vaak onder het sportbeleid vallen en deze clubs vaak in de gemeentelijke sporthal werken).

Individuele beeldende kunstenaars ontbreken nog te vaak in de inventaris. Logisch, want het is echt niet makkelijk om die allemaal in kaart te brengen. Een andere, vrij grote groep die ontbreekt in de oplijsting van lokale (amateur)kunstenaars, is die van de jongeren en niet-georganiseerde kunstenaars. Niet erg makkelijk om die ook allemaal te leren kennen,

maar toch loont het de moeite om hen te bevragen op het vlak van noden en verlangens, en ook op het vlak van infrastructuur. Een structurele en beleidsmatige samenwerking tussen de jeugddienst, sportdienst en de cultuurdienst is een heel belangrijke stap om een goed faciliterend beleid mogelijk te maken.

Als je een goed zicht hebt op je kunstenaars kan je vaak het overzicht met ruimtes in je gemeente verder aanvullen. Iedere kunstenaar werkt ergens, zij het niet altijd in de meest ideale omstandigheden. Door hen te bevragen waar ze werken krijg je beter zicht op de publiek toegankelijke private infrastructuur of van de aanwezige infrastructuur in omliggende gemeenten. Handig bij het doorverwijzen...

Bouw je inventaris verder ook uit met minder voor de hand liggende ruimtes. Soms worden schoolgebouwen tijdens les-vrije momenten opengesteld voor kunstenaars (of organisaties) of sportclubs. Neem die ruimtes op in een inventaris, net als sociale ruimtes (seniorenclubs, vergaderzaaltjes van OCMW-gebouwen, ruim-

tes van organisaties in de brede socio-culturele sector, jeugthuizen,...). Hoe vollediger het beeld van de bestaande infrastructuur, hoe beter je aan de slag kan om aanbod en vraag op elkaar af te stemmen. Leg hiervoor zeker je oor te luister bij de collega's van de dienst patrimoniumbeheer of ruimtelijke ordening.

Inventaris

Hieronder geven we enkele tips mee voor het opmaken van een inventaris van culturele infrastructuur. Een eenvoudige basisinventaris omvat:

- naam van de ruimte
- situering ligging van de ruimte
- naam van de beheerder/eigenaar
- naam/telefoon en/of mail voor reservatie ruimte
- openingstijden
- website voor bijkomende informatie

En natuurlijk ook de mogelijkheden:

- creatie: akoestische muziek, versterkte

muziek, theater, dans, beeldende kunsten, multimedia, installatie-kunst, creatief schrijven.

- presentatie: akoestische muziek, versterkte muziek, podiumkunsten, tentoonstelling, evenementen.

Als je deze elementen in kaart brengt bij alle ruimtes in je gemeente, dan ben je al een grote stap verder. Hiermee kan je op eenvoudige manier waarschijnlijk al op het grootste deel van de vragen een antwoord geven.

Belang van duidelijke mogelijkheden

Een goede interpretatie van wat in een ruimte mogelijk is, bepaalt het goed functioneren van een database. Tijdens de trajectbegeleiding werd duidelijk dat heel wat gemeenten in een inventaris vooral aandacht hebben voor de ruimtes. Of het dan gaat om de refter van een ontmoetingscentrum of een repetitieruimte voor versterkte muziek, is vaak niet op te ma-

ken uit de oplijsting. Neem daarom zeker de tijd om na te gaan wat er in de ruimte mogelijk is op creatie- en of presentatievlak. Hoger beschreven we al de ideale ruimtes voor de verschillende disciplines. Hou deze steeds in het achterhoofd bij het beoordelen van de ruimtes in je inventaris. Het idee dat polyvalente ruimtes de ideale oplossing zijn, leeft bij heel wat gemeentelijke diensten, maar blijkt in de realiteit jammer genoeg vaak een frustrerende oplossing waarbij vaak iedereen ongelukkig achterblijft. Durf met andere woorden kiezen en bepaal welke soort activiteiten in een bepaalde ruimte mogelijk zijn.

Meer uitgebreide inventaris

Wil je nog meer gegevens ophoesten over de verschillende ruimtes, dan enkel de contactgegevens? Hou er dan rekening mee dat de hoeveelheid info die je per ruimte verzamelt, voor meer updatewerk zorgt. Denk dus goed na over hoe ver je gaat in het inventariseren van de ruimtes.

Heel vaak neemt een zoekend kunstenaar zelf contact met de eigenaar of beheerder van de ruimte om zeker te zijn van de mogelijkheden. Hieronder enkele extra aandachtspunten voor een uitgebreide informatielijst:

Verhuur

- openingstijden
- mogelijkheid tot lange termijn huur
- prijs per uur/dag/week/maand
- mogelijkheid tot online reservatie
- sleutelsysteem
- boekingstermijn
- selectiecriteria (kan iedereen huren of wordt voorrang gegeven aan professionelen,...)
- waarborg
- verzekering

Technische informatie per ruimte

- oppervlakte zaal/podium
- hoogte
- vloerbekleding
- ligging in het gebouw
- belichting
basis/uitgebreid/volledige set

- opname apparatuur
- technische ondersteuning
- ontspanningsruimte
- opbergruimte
- maximum capaciteit publiek
- parking
- toegankelijkheid rolstoelgebruikers
- bar
- keuken
- sanitair
- laad- en loskade
- tafels en stoelen
- openbaar vervoer in omgeving

Aanwezig materiaal

- zanginstallatie
- microfoons
- versterker
- instrumenten
- draaitafel
- lichttafel
- beamer/scherm
- computers
- internetaansluiting
- muziekinstallatie
- spiegels

BOUW VAN EEN RUIMTE

Vzw Repetitieruimtes schreef samen met Poppunt de brochure: 'Bouw je repetitieruimte, een praktische gids' (2011). Deze gids geeft een handig overzicht van waar je op moet letten bij het bouwen van een repetitieruimte voor muzikanten.

Praktische schema's, voorbeeldfoto's, materiaallijstjes en tips zorgen voor een handig instrument om je nieuwe repetitieruimte zelf op te bouwen. Voor een concreet bouwproject verwijzen we graag naar die brochure die nog steeds verkrijgbaar is via Poppunt.

Hieronder gaan we even kort in op de algemene vragen die bij een bouw- of verbouwproject voor een repetitieruimte (alle mogelijke kunstdisciplines) belangrijk zijn.

Wie repeteert?

Zoals we eerder al aanbrachten, is het afstemmen van vraag en aanbod een uitdaging binnen een inspirerend beleid. Weeg

nauwkeurig af welke functie je wil geven aan een nieuwe ruimte en durf hierbij de keuze te maken voor een specialisatie. Het is immers praktisch onhaalbaar om met een ruimte kwalitatief te voldoen aan de noden van alle diverse disciplines (zie 'De ideale ruimte', p.28)

Het kunstenlandschap is volop in beweging. De manier waarop en de plekken waar kunstenaars aan de slag gaan, evolveren. De golf van Vlaamse cultuurcentra gebouwd in de jaren '70, geeft een duidelijk beeld van hoe die invulling vandaag vaak niet meer zo efficiënt blijkt te zijn. Binnen de kunsten wordt steeds meer opening gemaakt naar de publieke ruimte, organisaties en kunstenaars willen in de buurt werken en banden maken met de omgeving, ze komen steeds meer de straat op. Culturele infrastructuur zal in de toekomst nog vaker moeten fungeren als culturele ruimte, een fysieke plek (binnen en buiten) waar makers en publiek elkaar ontmoeten, en zoals hoger aangegeven kan dit een belangrijke rol spelen in stadsvernieuwingsprojecten.

Culturele infrastructuur moet ook inspelen op een steeds wijzigend artistiek parcours dat organisaties en kunstenaars afleggen. Durf bij een nieuwbouwproject of een renovatie dan ook te kiezen voor een uitwerking die makkelijk aanpasbaar en uitbreidbaar is. De specifieke functie van een ruimte moet kunnen inspelen op het artistieke parcours dat de exploitant wil uitzetten. Een moeilijk evenwicht waarbij de noden van vandaag moeten ingevuld worden maar er tegelijkertijd de nodige flexibiliteit nodig is om toekomstige nieuwe evoluties ook mogelijk te maken...

Duurzame projecten houden voorts rekening met de wensen en verlangens van de toekomstige gebruikers. Betrek hen van bij de eerste plannen in het verhaal. Verduidelijk waarom bepaalde keuzes gemaakt worden en zoek in overleg naar oplossingen die nodig blijken omwille van de vooropgestelde plannen. Durf met andere woorden te kiezen.

Wie beschikt over expertise?

Ga zeker te rade bij de diverse steunpunten in Vlaanderen voor lokaal cultuurbeleid en voor amateurkunsten. Vanuit hun expertise en vogelperspectief kunnen zij je heel makkelijk doorverwijzen naar gemeenten die een soortgelijk initiatief uitwerkten. In vooruitziende visieteksten over culturele infrastructuur wordt ook opgeroepen om een expertisenetwerk en adviesorgaan rond culturele ruimte uit te bouwen.

In een culturele ruimte is het akoestisch comfort een heel belangrijk gegeven (zeker voor presentatieruimtes). Kunstenaars en werknemers zullen beter functioneren als de akoestiek van hun werkplek geoptimaliseerd is voor de specifieke discipline.

Een erkend akoestisch bureau weet wat de strenge eisen zijn op het vlak van isolatie en wat een aangename akoestiek is voor het gebruik van die specifieke ruimte. Via een akoestisch onderzoek kunnen zij op voorhand berekenen hoe zwaar je de ruimte moet isoleren en met die conclusies kan

de architect dan weer verder aan de slag. Op www.abav.be kan je een overzicht vinden van de leden van de Belgische akoestische vereniging.

Waar komt de ruimte?

Voorzie je een repetitieruimte in een groter pand waar nog andere bewoners of gebruikers zijn, hou dan rekening met de volgende aspecten:

- Goede isolatie
Het is van groot belang om ervoor te zorgen dat de activiteit in je repetitieruimte geen overlast met zich meebrengt voor andere ruimtes en gebruikers in het pand. Meestal zal je moeten werken volgens het box-in-box principe, waarbij je met voorzetwanden en een zwevende vloer een nieuwe box creëert in de bestaande ruimte.
- Afzonderlijke toegang
Als je de repetitieruimte(s) combineert

met bewoning, moet je ervoor zorgen dat de kunstenaars die komen repeteren niet zomaar in de woongedeelten van het pand kunnen terechtkomen. Een afzonderlijke toegang is hier echt wel een must.

- Opbergruimte
Deze opbergruimte voorzie je best niet te ver van de repetitieruimte en moet afsluitbaar zijn.
- Kelder of zolder
De keuze voor de juiste verdieping... Niet altijd even makkelijk natuurlijk, want ook hier speelt je doelgroep een belangrijke rol. Een dansruimte in een kelder kan alleen als het om een vrij hoge kelder gaat (minimaal 2,8m) zodat de dansers er zonder ongelukken kunnen werken. Niet evident, met andere woorden. Maar een repetitieruimte voor versterkte muziek in de kelder inrichten heeft dan weer het voordeel dat daar vaak van nature al een vrij goede isolatie voorzien is (vaak heel dikke mu-

ren, veel massa). Als je een repetitieruimte voorziet in een groter pand waar ook mensen wonen, zijn de kelder en de gelijkvloerse verdieping de beste keuze.

Bereikbaarheid

Wanneer kunstenaars repeteren hangt natuurlijk af van de openingsuren van je ruimte, maar de meeste (amateur)kunstenaars repeteren 's avonds. Hou er dan ook rekening mee dat ze vaak met de wagen komen en op zoek gaan naar een parkeerplaat die liefst vlak voor de deur te vinden is.

Meestal moeten ze nog wat materiaal uitladen en nadien weer inladen. Extra parkeermogelijkheden in de buurt zijn dus zeker een meerwaarde. Een repetitieruimte in het centrum heeft het voordeel dat kunstenaars makkelijk de weg naar de ruimte vinden en eventueel zelfs met het openbaar vervoer naar hun repetitieruimte kunnen komen. Een ruimte in de rand staat synoniem voor minder bewoning en dus minder overlast.

Afhankelijk van de beoogde doelgroep, moet je hier dus een keuze maken. Professionele kunstenaars zijn sneller bereid een iets grotere afstand af te leggen dan de amateurkunstenaar. Al kan je wel zeggen dat iedereen wel 15km wil rijden voor een goed uitgeruste repetitieruimte.

Uitvoering

Als je een nieuwbouwproject of een grondige renovatie plant, neem je best een architect of een bouwfirma onder de arm als coördinator van de werken. Spreek met die contactpersoon goed af wat de specifieke eisen zijn van je ruimte, want niet alle architecten en aannemers beseffen dat een repetitieruimte iets helemaal anders is dan een slaapkamer...

Binnen de huidige socio-economische context (besparingen bij lokale overheden, vrij hoge werkloosheidsgraad en diverse inspanningen op het vlak van loopbaanbegeleiding) is het zeker interessant om samenwerking met opleidingstrajecten en

scholen als minder duur, maar ook duurzaam alternatief te onderzoeken. Door samen met jongeren of langdurig werklozen een repetitieruimte te bouwen, wordt het culturele project een sociaal gedragen en participatief gegeven.

Enkele voorbeelden ter inspiratie:

- Bouw van repetitieruimtes en atelier-ruimtes in Gent (Leopoldskazerne blok E): in samenwerking met het OCMW van Gent kozen vzw Repetitieruimtes en NUCLEO vzw voor de OTC (opleidings- en tewerkstellingscel) als uitvoerder van de verbouwingen. Een organisatie die langdurig werklozen een nieuwe opleiding aanbiedt.
- Afwerking repetitieruimtes 4AD
Bij de bouw van de nieuwe zaal van muziekclub 4AD in Diksmuide werden repetitieruimtes voorzien. De afwerking hiervan gebeurde met zandzakjes (niet louter omwille van de akoestiek, maar ook met het oog op een maxima-

le isolatie). Tijdens het bouwproces was een relatief grote groep asielzoekers in Diksmuide. Zij hebben de zandzakjes zelf gevuld en aan de constructie toegevoegd. Dat maakt de repetitieruimtes vanzelf erg mooi en passend in het landschap...

- Bouw van een ruimte door een technische school
Binnen het TSO heb je zowel een opleiding elektriciteit als een opleiding schrijnwerkerij. Combineer die twee in een project voor de derde graad waarbij een box-in-box repetitieruimte gerealiseerd wordt en plots is het maken van een gyprocwand niet langer een saai en technisch gegeven, maar een belangrijk onderdeel voor een goede repetitieruimte waar de leerlingen misschien zelf ook gebruik van kunnen maken.

BEHEER VAN EEN RUIMTE

Een ruimte die je in beheer hebt, wil je natuurlijk zo goed mogelijk zien renderen. Niet alleen financieel maar zeker ook artistiek. Hoe meer kunstenaars er gebruik van maken, hoe beter. Hieronder volgen enkele tips om je ruimte op een goede manier te verhuren.

De juiste prijs

Momenteel zijn er binnen het huidige aanbod van ruimtes heel wat verschillen in huurprijs. Soms worden de verhuurinkomsten gebruikt om de beheersorganisatie draaiende te houden. Andere aanbieders kiezen er dan weer voor om de prijs zo laag mogelijk te houden om zoveel mogelijk artiesten te laten repeteren of creëren. Gemeentebesturen of jeugdinstellingen kiezen er soms voor om een muzikant gratis de ruimte te laten gebruiken in ruil voor een gratis optreden of dienstverlening tijdens een gemeentelijk evenement. Een

minimale huurprijs voor de ruimte is aan te raden, al is het maar omdat de artiest zo net iets meer respect heeft voor de ruimte waarin hij werkt.

Hoe je de prijs voor je ruimte bepaalt, hangt onder meer af van de soort ruimte die je aanbiedt en hoe lang de kunstenaar er gebruik van wil maken. Een aantal factoren die de prijssetting bepalen:

- De oppervlakte van de ruimte en de kwaliteit van afwerking. Een grote ruimte met houten wanden voor een aangename klank is vanzelfsprekend duurder dan een kleine ruimte van 20 m² met tapijt en wanden uit gipskarton.
- Exclusief gebruik of gedeeld gebruik met andere groepen.
- Geografische ligging: een locatie in centrum Brussel zal bv. iets meer kosten dan een ruimte in Schaarbeek.
- Ander aanbod van repetitie-, creatie- of expositieruimtes in de buurt.
- Private aanbieder of overheidsinitiatief.
- Aanbod van extra materiaal of technische ondersteuning.

Per dagdeel of permanent

Een ruimte die je per dagdeel verhuurt, kan door meerdere huurders gebruikt worden. Meestal ligt de prijs bij kleinere ruimtes tussen de 15 en 25 euro per dagdeel. Voor grotere ruimtes loopt dat op tot rond 50 euro per dagdeel. Een kleinere ruimte waar de muzikant enkele weken of maanden kan werken, wordt meestal verhuurd voor minstens 250 euro per maand en voor 350 tot 400 euro voor grotere ruimtes. Hou er als verhuurder rekening mee dat je meer inkomsten kan verkrijgen door een ruimte per dagdeel te verhuren. Heel wat (amateur)kunstenaars zijn ook op zoek naar een projectruimte (enkele weken of maanden) of een permanente exclusieve ruimte.

Opbergruimtes kosten bij particulieren al vlog 20 of 25 euro per maand.

Openingstijden

Probeer ervoor te zorgen dat je ruimte tussen 9u en 23u toegankelijk is. Na 23u moet

je rekening houden met de nachtrust van je burens. Niet enkel voor het geluid binnenin de ruimtes, maar ook voor het geluid dat buiten geproduceerd wordt met het aankomen, parkeren, laden en lossen van materiaal en eventuele gesprekken. Hou er rekening mee dat amateurkunstenaars vaak op andere momenten van een ruimte gebruik willen maken dan professionelen.

Meestal worden locaties verhuurd per dag of dagdeel. Repetitieruimtes zijn vaak beschikbaar in kleinere tijdsblokken van 3 of 4 uur. Zo kan je 3 of 4 blokken per dag vastleggen en makkelijk 10 verschillende groepen per week laten repeteren.

Als je de mogelijkheid hebt om ook overdag de deuren te openen (of je werkt met een elektronisch toegangssysteem), kan je in principe nog meer groepen gebruik laten maken van de ruimte. In de praktijk is het wel zo dat de meeste amateurkunstenaars 's avonds of op woensdagmiddag en in het weekend repeteren/creëren.

Voor muziekbands, maar ook voor andere kunstenaars, is het interessant om van tijd tot tijd een plek gedurende enkele

weken of maanden permanent te gebruiken. Bijvoorbeeld om aan een demo te werken, een cd-opname voor te bereiden, bij aanvang van een uitgebreide concert-tournee, voorbereiding van een productie of groter conceptueel werk.

Die groepen of kunstenaars, vaak semi-professionelen of professionals, kunnen dan de ruimte als 'hun eigen werkplek' inrichten, alle materiaal laten staan en eigenlijk zelf bepalen wanneer ze aan de slag gaan. Als je als verhuurder de mogelijkheid hebt om meerdere ruimtes te voorzien, is het wel interessant om een ruimte op deze manier te verhuren.

Als je een ruimte verhuurt, moet je ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen er gebruik van kunnen maken. Denk er dus ook over na om je ruimte toegankelijk te maken voor personen met beperkingen. Een hellend vlak voor rolstoelgebruikers is geen overbodige luxe.

Daarnaast moet je goed nadenken op welke manier je de deuren van je ruimte(s) opent. Hiervoor zijn er verschillende mo-

gelijkheden, elk met hun pluspunten maar ook nadelen op het vlak van veiligheid, controle, flexibiliteit en kostprijs.

Naargelang de plaatselijke mogelijkheden en behoeften kan je voor één van de volgende systemen kiezen:

- Tijdens de openingsuren is de verhuurder of een afgevaardigde steeds aanwezig om bij ieder gebruik de deuren te openen en sluiten. Het nadeel van dit systeem is de grote personeelslast, waardoor je de ruimte soms maar beperkt kan openstellen. Het voordeel hiervan is dat je bij aanvang kan nagaan of alles in orde is met de ruimte en het materiaal, en dat de kunstenaars een aanspreekpunt hebben bij eventuele problemen.
- Bij meerdere repetitie- of atelierruimtes kan je een secretariaat voorzien waar de (amateur)kunstenaar telkens de sleutel ophaalt en terugbrengt. Los materiaal (microfoons, verdeelstekkers,...) of duur materiaal (beamers, computers)

kan je zo ook verhuren en kan in het secretariaat veilig opgeborgen worden. Het spreekt voor zich dat een secretariaat niet altijd tot de mogelijkheden behoort en dat hier veel personeelsuren in kruipen.

- De huurders hebben zelf een sleutel van de repetitie- of atelierruimte. In dit geval werk je best met veiligheidssloten (waardoor de sleutels niet zomaar kunnen worden bijgemaakt) en vraag je een waarborg. Het voordeel is dat de gebruikers op elk moment zelf binnen kunnen en je dus niet altijd zelf aanwezig moet zijn. Nadeel is natuurlijk dat je minder controle hebt over wie er binnen komt en of de ruimtes en het materiaal correct gebruikt worden en in goede staan zijn achtergelaten.
- Een elektronisch toegangssysteem (met een code of een badge) maakt het mogelijk dat enkel personen die de ruimte gereserveerd en betaald hebben op dat moment binnen kunnen.

Het grote voordeel is dat de gebruikers geen sleutels meer nodig hebben (en ze die niet kunnen verliezen), dat je geen personeel moet inzetten en dat je perfect kan zien wie er wanneer is langs geweest. Nadeel is dat dergelijke systemen niet echt goedkoop zijn. Maar als je investeert in nieuwe ruimtes is dit wel een heel interessant gegeven.

- Sleuteldragers. Een systeem waarbij je met vrijwilligers werkt die de ruimtes openen op het voorziene tijdstip. Dit kan je makkelijk combineren met opleidingstrajecten of tewerkstellingstrajecten om zo ook een verdere sociale dimensie te geven aan het beheer van de culturele infrastructuur. Vrijwilligers inschakelen is een andere optie.

Verhuur je een ruimte die aan een woning grenst, zorg er dan voor dat de gebruikers niet door de private ruimtes moeten om in de ruimte te komen. Een afzonderlijk ingang is hier zeker een must.

Onderhoud van de ruimte

Een mooie (repetitie/atelier)ruimte wil je liefst zo lang mogelijk intact houden. De instrumenten en/of het (technisch) materiaal dat je aanbiedt wil je natuurlijk zo lang mogelijk in een goede staat aanbieden.

Daarom is het belangrijk dat je regelmatig alles onderhoudt, nakijkt en/of herstelt (of dat laat doen). Zowel de ruimte als het materiaal zijn onderhevig aan slijtage, zeker als heel wat verschillende personen er gebruik van maken.

Het mag voor een muzikant dan wel rock 'n roll lijken om te oefenen in een repetitiekot met omgevallen Duvelglazen en een half opgegeten pizza die blauw begint te kleuren, het blijft nog steeds een werkplek en het zou te jammer zijn om de investering die je in de ruimte gedaan hebt (tijd, geld en energie) daardoor teloor te laten gaan. Een poetshulp die éénmaal per week de ruimte onder handen neemt is in ieder geval geen overbodige luxe. En door af en toe de muren van een nieuw likje verf te voorzien, kunnen de gebruikers

enkel maar genieten en meer respect hebben voor de ruimte waarin ze werken. Misschien willen ze wel meehelpen met een jaarlijkse opkuisactie (je kan dit ook in het huurcontract als voorwaarde opnemen...).

Bied je materiaal aan (spots, versterkers, instrumenten,...), probeer dan een onderhoudscontract aan te gaan met de winkel waar je het materiaal kocht. Zo kan je er bv. voor zorgen dat je bij een defect een vervangtoestel krijgt zodat je huurders zonder probleem verder kunnen.

Huurovereenkomst

Eén van de belangrijkste stelregels luidt: zakelijke dingen moeten je zakelijk regelen.

Eens je geïnvesteerd hebt in een pracht van een ruimte, probeer je daar zorgzaam mee om te gaan en wil je dat de huurders ook het nodige respect tonen voor de werkplek die jij hen geeft. Maak daarom met iedere gebruiker (of groep) een huurcontract of huurovereenkomst. Zo weet je

zeker dat ze de afspraken rond de ruimte héél duidelijk kennen. Je kan in het contract duidelijk beschrijven wat de huurder moet doen als hij/zij iets stukmaakt of een defect vaststelt, wat jij zal doen als ze na drie maanden nog steeds hun huur moeten betalen, hoe ze reservaties kunnen annuleren of verplaatsen,...

Zorg met andere woorden voor een goed contract waarbij alles duidelijk omschreven is. Goede afspraken, maken goede vrienden. Weet wel dat je volgens de wet aan minderjarigen geen contract kan voorleggen. Als er minderjarige je ruimte(s) huren, moet je een overeenkomst maken met één van de ouders. Die hebben daar meestal niet zo'n groot probleem mee, zolang zoon- of dochterlief maar op een goede plek kan werken en het materiaal goed bewaard wordt.

In bijlage achteraan kan je een voorbeeld vinden van een huurovereenkomst voor je ruimte. Dit model is uitgeschreven op maat van een repetitieruimte voor muziek maar bevat allicht elementen die ook voor andere kunst disciplines of zalengebruik van toepas-

sing zijn. Gebruik het gerust om je eigen huurovereenkomst op te stellen.

Huishoudelijk reglement

Het klinkt niet erg sexy, maar net als bij een huurcontract geldt ook hier: zakelijke dingen moet je zakelijk regelen. Als je een contract of een overeenkomst opmaakt met een huurder, dan nog heb je dat alleen met die persoon, al dan niet als vertegenwoordiger van een groep, gedaan. Met de rest van de groepsleden heb je geen contract afgesloten. Daarom kan het geen kwaad om een aantal huisregels op te stellen en deze duidelijk te communiceren aan alle gebruikers.

Omschrijf duidelijk wat niet kan in de ruimtes. Zo kan je perfect verbieden om te roken (in publieke ruimtes mag het in ieder geval niet, maar ook in private ruimtes kan je dat verankeren), te eten of te drinken in de ruimte. In dat huishoudelijk reglement kan je daarnaast nog afspraken opnemen rond de sleutels of de badge,

respect voor de nachtrust van de burens, eten en drinken in een gemeenschappelijke ruimte,...

Maak er geen brochure van 10 pagina's van, probeer om je afspraken zo gebald mogelijk op één A4 te zetten. Hang het huishoudelijk reglement duidelijk zichtbaar op in de verhuurde ruimte(s) en zorg dat ook de contactgegevens van de verhuurder in het oog springen.

In de bijlage achteraan deze publicatie kan je ter inspiratie een voorbeeld van een huishoudelijk reglement vinden.

Belastingen op huurinkomsten

Of je al dan niet belast wordt op de huurinkomsten van je ruimtes hangt af van het feit of je dit als natuurlijke persoon doet (d.w.z. dat de locatie je persoonlijke eigendom is) of als rechtspersoon (bv. een vzw of een vennootschap die de ruimtes uitbaat). Natuurlijke personen moeten alle inkomsten die ze verkrijgen, aangeven in de personenbelasting. Dat is voor huurin-

komsten niet anders. Bij het bepalen van de huurprijs kan je dus best rekening houden met de belastingen die je op die inkomsten zal moeten betalen.

Vzw's daarentegen worden enkel op hun inkomsten belast op de inkomsten uit onroerende goederen indien het patrimonium van de vzw meer dan 25.000 euro bedraagt (patrimoniumtaks van 0,17% op de inkomsten uit onroerende goederen). De winst die een vzw haalt uit de verhuur mag wel niet doorgestort worden naar de leden, het mag alleen worden aangewend voor het maatschappelijk doel waarvoor de vzw is opgericht. Als je dus een vzw opricht met de bedoeling om ruimtes te bouwen en te beheren, kan je jezelf na een goed jaar geen extraatje uitkeren, maar moet je de winst gebruiken om opnieuw in de ruimtes te investeren (nieuw materiaal, extra aankleding, nieuwe verf of ramen en deuren om de zoveel tijd vervangen). Bij een vennootschap (bvba, cvba, nv) is ook de winst op de verhuur belastbaar, maar zijn er een aantal andere fiscale voordelen. Overleg met je boekhouder wat je daar kan doen.

Als gemeentebestuur kan je best nog eens ten rade gaan bij Locus (www.locus-net.be) om de juiste keuze te maken tussen een IVA en een EVA.

BTW

De Belasting over Toegevoegde Waarde (BTW) is de manier waarop de Belgische Staat inkomsten haalt uit de consumptie van goederen en diensten. Als je bepaalde diensten levert, ben je verplicht een BTW-nummer aan te vragen en bovenop de vergoeding die je vraagt voor het gebruik van je ruimte, ook BTW aan te rekenen. Die BTW moet je dan doorstorten naar de Belgische Staat, maar je mag wel de BTW aftrekken die je zélf heb betaald op je investeringen. Bij het inrichten van een ruimte met veel materiaal kan dit zeer voordelig zijn. Het betekent dat je van alle toestellen die je aankoopt, 21% van de aankoopprijs 'terugbetaald' krijgt.

Het verhuren van een ruimte valt echter niet onder de lijst van diensten waar-

voor je BTW moet aanrekenen. Het verhuren van onroerende goederen is immers niet onderworpen aan BTW. Om dus de BTW op je aangekochte materialen (stenen, rotswol, hout) maar ook de materialen die je aankoopt voor de inrichting (instrumenten, productiefaciliteiten,...) te mogen aftrekken, zal er meer moeten zijn dan enkel de verhuur van de ruimte. Dat kan alleen als er ook echt een dienstverlening is, als je bv een studio hebt waar je als zelfstandig geluidstechnicus werkt. Op dat moment verhuur je de studio met een techniker erbij en kan je wel de BTW op de aangekochte materialen terugvorderen.

Niet alleen de geluidstechnicus die je erbij verhuurt zorgt ervoor dat je BTW kan/moet aanrekenen aan de huurder. In principe moet je BTW aanrekenen vanaf het moment dat je materiaal ter beschikking stelt in je ruimte. En eigenlijk is dat al het geval vanaf het moment dat er een tafel en een stoel in de ruimte staan, en zeker wanneer je instrumenten of technisch materiaal ter beschikking stelt. Dat materiaal valt wel onder dienstverlening en is in theorie ook onderworpen aan de BTW.

Kadastraal inkomen

Naast de belasting op je inkomen (en dus ook de huurinkomsten), bestaat er in België een belasting op eigendom.

Alle natuurlijke personen en rechtspersonen (vzw's en vennootschappen) die een eigendom bezitten, betalen een belasting die afhankelijk is van de waarde van het gebouw (dit is het kadastraal inkomen). In principe is het kadastraal inkomen (KI) gelijk aan de huurinkomsten die je op jaar-basis uit het gebouw zou verkrijgen.

Als je aan of in een huis een ruimte bouwt voor artistieke expressie, zou het kunnen dat de kadastrale waarde van dat huis groter wordt en je meer belasting zal moeten betalen. Als de kadastrale waarde van het huis bv. met 250 euro stijgt, zal dit een belastingsvermeerdering betekenen van ongeveer 140 euro per jaar.

Ook hiermee kan je dus maar best rekening houden bij het bepalen van de huurprijs.

Als je als rechtspersoon (vzw of andere) een ruimte huurt van iemand, en daar

in overleg en met toestemming van de eigenaar, een (repetitie/atelier)ruimte bouwt en uitbaat, moet je als rechtspersoon geen kadastraal inkomen betalen.

AREI keuring

Als je nieuwe elektrische installaties plaatst (leidingen en stopcontacten), moet die installatie aan heel wat voorwaarden voldoen. De goedkeuring van de installatie gebeurt met een AREI-keuring (Algemeen Reglement op Elektrische Installaties). Dit is een Europese standaard voor veiligheid in elektrische installaties. Er zijn in Vlaanderen verschillende gespecialiseerde bedrijven actief die zulke keuringen mogen uitvoeren (op de site nl.tecnolec.be vind je een lijst met die bedrijven).

Bouwvoorschriften

Bij een nieuwbouw of een grondige renovatie van een bestaand gebouw is het natuurlijk nodig om voorhand een steden-

bouwkundige vergunning aan te vragen bij je gemeentebestuur. Bekijk goed of je op die plaats wel een (repetitie/atelier) ruimte mag uitbaten (niet altijd even evident om dit in een industriezone te doen bijvoorbeeld). Doe je dat niet, dan kan de bouwinspectie de werken laten stilleggen of je in het slechtste geval verplichten om de constructie weer af te breken. Beter toch even langsgaan bij de gemeente en de nodige vergunningen verzamelen...

Verzekering

Als eigenaar van een gebouw ben je wettelijk verplicht om een brandverzekering af te sluiten voor al je onroerende eigendommen. Zorg ervoor dat de polis de waarde van het gebouw voldoende dekt. De gebruiker van het gebouw is dan weer verplicht om een brandverzekering voor de inboedel af te sluiten. Als de artiesten hun materiaal kunnen opbergen, is het geen overbodige luxe om ook de waarde van deze materialen te laten verzekeren.

Je kan dan best alle betrokkenen een raming laten maken van de nieuwwaarde van hun materiaal en de totale waarde ervan mee laten verzekeren in de polis van de inboedel.

Als je een ruimte commercieel uitbaat, zijn er een aantal vereisten op vlak van de brandveiligheid. Bijna elke gemeente heeft zijn eigen reglement, maar meestal is de grootte van de ruimte en het aantal mensen dat er tegelijkertijd is doorslaggevend. De meeste (repetitie/atelier)ruimtes zullen geen specifieke keuring van de brandweer moeten krijgen, grotere complexen met meerdere ruimtes wel. Hou er echter wel rekening mee want zware nalatigheid kan immers altijd ingeroepen worden om de eigenaar/beheerder verantwoordelijk te stellen voor bepaalde schade.

Op de site www.brandveilig.be kan je in ieder geval al meer informatie vinden, en bij twijfel kan je langsgaan bij de preventiedienst van de lokale brandweer.

Daarnaast kan je nog overwegen om de zaalhuurders te verzekeren tegen licha-

melijke ongevallen en burgerlijke aansprakelijkheid. Dit zijn geen wettelijk verplichte verzekeringen, maar zijn een mooie extra. Let wel, heel wat amateurkunstenaars zijn via hun koepelorganisatie (bv. Danspunt, Vlamo, enz.) reeds verzekerd. Dubbele dekking is niet nodig, maar het is altijd leuk om te weten dat je verzekerd bent in je vrije tijd of tijdens het werk. De kosten van deze verzekering kan je eventueel recupereren via de huurprijs van de ruimtes of een jaarlijks lidgeld.

Als kunstbeoefenaars hun materiaal laten staan in één van de opbergruimtes, zullen ze waarschijnlijk vragen of er een verzekering tegen diefstal is afgesloten. Je kan dit in theorie doen, maar in de praktijk zal het vaak financieel niet haalbaar zijn. Zeker in onbewoonde gebouwen waar veel verschillende mensen toegang hebben, zijn de premies voor een anti-diefstal verzekering gigantisch hoog. Investeren in stevige ramen en deuren en een goed sleutelplan met veiligheidssloten of een elektronisch toegangssysteem levert vaak al meer op.

Geluidsproblematiek

Er is geen enkele wetgeving met betrekking tot geluid specifiek op repetitieruimtes voor (versterkte) muziek van toepassing. Enkel de wet op nachtlawaai is altijd en overal van toepassing, dus ook op repetitieruimtes. Een duidelijk eind uur vastleggen helpt niet allen overlast van muziek te beperken, maar ook eventuele overlast op straat. Check in ieder geval het politiereglement en de GAS-boetes van de gemeente.

Meestal is ook het Koninklijk Besluit van 1977 van toepassing, met een maximaal geluidsniveau ten gunste van de buurt. Met andere woorden: als je als muzikant tijdens een repetitie zonder publiek je gehoor blootstelt aan meer dan 110 dB(A), is dat volgens de wet geheel en al je eigen verantwoordelijkheid...

De nieuwe normen rond geluid die sinds 1 januari 2013 in Vlaanderen van kracht zijn, hebben eigenlijk geen impact op de repetitieruimtes en de regelgeving daar. Let er wel mee op dat ze wel dege-

lijk gelden als je een open repetitie of een paar kleine concerten organiseert in je repetitieruimtes. Dan zijn de ruimtes publiek toegankelijk en moet je dus voldoen aan de nieuwe normen. Op de site www.lne.be kan je meer info vinden over deze wetgeving.

Plan je een repetitieruimte in een ingedeelde inrichting (bv. een jeugd- of cultuurcentrum) dan zijn ook de VLAREM-normen van toepassing. Vraag de milieubediening om meer duiding en uitleg.

PROMOTIE VAN EEN RUIMTE

Een overzicht van de tips en tricks voor beheerders van ruimtes.

Weet wat je aan wie communiceert. Dit is een heel belangrijke eerste stap in het opmaken van je communicatieplan. Welke ruimte bied je aan? Wanneer heb je nog vrije blokken in je ruimte? Is verhuur op langere termijn mogelijk of kan dit enkel per uur?

Een aantal vragen om op voorhand bij stil te staan. Wat je te bieden hebt, bepaalt immers de doelgroep waarnaar je communiceert.

Enkele voorbeelden:

- Een goed uitgeruste ruimte die enkel nog overdag vrij is, moet je eigenlijk vooral bij professionele kunstenaars en artiesten bekend maken. Zij repeteren overdag en houden van een goede ruimte om in te werken. De niet-professionals zitten overdag hetzij op school, hetzij op hun werk. Dus bij hen moet je die blokken niet promoten.

- Heb je een lege ruimte, zonder technische voorzieningen, laat dat dan ook duidelijk blijken. Voor veel groepen is dat niet eens zo'n probleem. Als je opbergruimtes hebt waar de bands, gezelschappen of organisaties hun materiaal kunnen stockeren, moet je dat uitspelen als een troef. Dat is namelijk een belangrijk element, een meerwaarde voor je ruimte.
- Zoek potentiële huurders op plekken waar ze vaak langsgaan. Probeer ze te bereiken via muziek- of tekenwinkels, jeugdhuizen, academies, openbare plaatsen, horeca, noem maar op. Professionele muziekbands kan je proberen te bereiken via de managementkantoren. Promoot je ruimte zeker in de onmiddellijke buurt.

Nog een tip: plaats een advertentie in het infoblad van de gemeente, of in het ledenblad van het jeugdhuis, of in de nieuwsbrief van jouw provincie,... Je kan ook sociale media inschakelen of je ruimte promoten via de landelijke amateurkunstenorganisaties.

Hieronder sommen we een aantal tips op die specifiek gelden voor muzikanten van pop- en rockgroepen. Richt je je eerder tot podiumkunstenaars, beeldende kunstenaars, schrijvers, dansers, vocale gezelschappen en dergelijke? Ga dan eens door de lijst en zie of deze tips je inspireren om zelf promo-ideeën op te doen.

Sponsor de plaatselijke rockrally

Geef de winnaar, of de finalisten van de plaatselijke muziekwedstrijd een aantal gratis repetitie-uren. Een relatief klein cadeau voor de muzikanten, maar zeer praktisch. In de communicatie van de wedstrijd krijg je de nodige aandacht. En de band die de prijs wint wordt op termijn misschien wel de nieuwste hype in Vlaanderen. Altijd leuk om dan te kunnen zeggen dat die nog bij jou gewerkt hebben.

Maak een deal met de plaatselijke muziekwinkel

Voor de muziekwinkel ben je zeer zeker een interessante partner. Veel muzikanten komen bij je over de vloer en die muzikan-

ten hebben snaren nodig, plectrums, versterkers, elektronica, noem maar op. Ga het gesprek aan met de muziekwinkel. Wie weet krijg je in ruil voor een standje van de zaak in je repetitieruimte wel een drumstel of een zanginstallatie aan een heel zacht prijsje.

Maar geef de muziekwinkel ook een aantal gratis repetitie-uren. Die kunnen ze zelf uitdelen aan muzikanten die bij hen vaak over de vloer komen (zie volgende tip).

Deel cadeau bonnen uit

Maak je eigen Bongo-repetitiebonnen en verkoop die. Zo kan een mama of een papa voor zoonlief een aantal repetities kopen als verjaardagsgeschenk. Of kan een van de groeps- of gezelschapsleden eens trakteren op zijn verjaardag... Als je de cadeaubonnen verkoopt via muziekwinkels en jeugthuizen, dan vergroot je de doelgroep en krijg je dus meer muzikanten over de vloer.

Gratis proefrepetities

Het is altijd interessant om een band te overtuigen met een gratis repetitie.

Als alles goed bevonden wordt, dan komt de band zeker terug, misschien wel voor een langere tijd. Een gratis repetitie biedt vaak garantie op een jaar lang repeteren. Zeker het overwegen waard.

Ambassadeurs

Speel de 'grote' namen uit die bij jou komen repeteren. Voor jonge muzikanten is het altijd leuk om in eenzelfde gebouw te spelen als waar hun idool aan het werk is. Maak een hall of fame waarbij alle bands die bij jou komen repeteren op foto staan.

Dit systeem is ook wel leuk: maak een deal met een bekende groep waarbij zij eens komen repeteren in jouw ruimte en waarbij een van jouw groepjes daarna eens in hun repetitieruimte aan de slag kan.

Mond-aan-mond-reclame is the best you can get

Soigneer dus je bands. Je hoeft ze niet in de watten te leggen, maar een babbel op tijd om eens te horen of ze nog tevreden zijn, of er grote verlangens zijn waar je op kan inspelen is zeker een goed idee.

Muzikanten komen elkaar vaak tegen. Als ze heel tevreden zijn over hun repetitieruimte, dan zullen ze dat op zo'n momenten ook laten blijken. En zo krijg je dus gratis reclame. En dat werkt...

Promoot ook andere ruimtes in je buurt

Overleg met de andere repetitieruimtes in de buurt. Als je in je eigen ruimte een overzichtje geeft van de andere ruimtes in de regio, zal je hoogst waarschijnlijk ook in die andere ruimtes op zo'n overzichtje terecht komen. Handig voor muzikanten die plots op een ander moment moeten repeteren en op zoek zijn naar een plek in de buurt.

Organiseer een repetitiekot on stage moment

Geef al je groepen de kans om na al het repeteergezweet ook eens op een podium te staan. In samenwerking met het plaatselijke jeugdhuis, café, cultuurcentrum,... kan je zo'n avond op poten zetten.

Heb je nog meer zin om je bands te begeleiden, organiseer dan een vorm van bandcoaching. Nodig je ambassadeur

(zie hoger) uit om eens langs te gaan bij alle bands en hen te coachen bij het grote optreden. Altijd succes.

Live beeld/geluid vanuit je repetitieruimte
Als je echt een superruimte hebt en je kan overweg met de webcam en een stevige computer is dit natuurlijk ook een heel mooie reclame. Draadloos internet in je repetitieruimte is heel handig voor de bands om hun Facebook of Bandcamp verder aan te vullen.

Wees aanwezig op social media
(vi.be, Facebook, Foursquare,...)
Heel veel bands hebben hun eigen fanpage op Facebook en een vi.be profiel. Maak er eentje aan voor je repetitieruimte en verwijst naar de bands die bij jou komen repeteren. Niet zo gek veel werk en de muzikanten kunnen direct zien waar je zit en wie bij jou over de vloer komt.

EHBO-bonnen
Bezorg een pakketje EHBO-bonnen aan managementkantoren waarvan je weet

dat ze bij jou in de buurt zitten. De managers kunnen de bonnen inruilen voor repetitietijd als één van hun bands acuut verlegen zit om een repetitieruimte. Zo krijg je misschien bands over de vloer die spontaan (nog) niet aan jouw repetitieruimte gedacht hebben.

Band in residence
Bied een (bekendere) band een repetitieruimte voor lange(re) duur aan. Je krijgt andere mensen over de vloer. Er wordt meer gesproken over jouw repetitieruimte...

**Over
vzw
Repetitie-
ruimtes**

Ook op zoek naar een repetitiekot?

Het was lange tijd een veel gehoorde vraag in Gent. Niet alleen in Gent, maar eigenlijk in zowat alle Vlaamse steden en gemeenten waren muzikanten op zoek naar een geschikte werkplek. Een 'kot' waarin ze ongestoord en zonder te storen konden werken aan hun nummers. Idealiter ook de plek waar al hun materiaal kan blijven staan en waar ze zeven dagen op zeven en op ieder moment van de dag hun intrek konden nemen om te werken aan hun muziek. En er waren heel wat muzikanten op zoek, nog steeds...

Maar zo eenvoudig de vraag gesteld werd, zo moeilijk leek een antwoord te vinden.

Binnen de Gentse pop- en rocksector werd gezocht naar ondersteuningsmogelijkheden vanuit de stad. Net zoals op Vlaams niveau koos men er toen ook voor om vooral in te zetten op omkadering en niet op de bands rechtstreeks. De logica hierachter is dat muzikanten altijd een drang zullen hebben om te creëren.

Alle muzikanten ondersteunen is wel eerbaar als idee, maar zeker niet haalbaar, zelfs niet in financieel gunstige tijden. Geef muzikanten de mogelijkheid om in een aangenaam klimaat te werken. En ondersteun facilitators, alternatieve managementkantoren, presentatieplekken en repetitieruimtes.

Onder impuls van een aantal medewerkers van Vooruit Gent, Kinky Star en Rock'O Co werd in 2004 een nieuwe organisatie opgericht: vzw Repetitieruimtes. De missie: meer kwalitatieve repetitieruimtes voor muzikanten in Gent, een database met ruimtes over heel Vlaanderen en ondersteuning van eigenaars/beheerders van repetitieruimtes in heel Vlaanderen.

In overleg met de stad Gent werd onderzocht naar mogelijke pistes om een aantal nieuwe repetitieruimtes te realiseren en die open te stellen voor zowel beginnende als ervaren muzikanten.

Van bij de opstart van de organisatie werd samengewerkt met de stadsdiensten en NUCLEO vzw, een organisatie die een atelierbeleid voor beeldend kunstenaars

uitwerkt in Gent. Blok E van de Leopoldskazerne werd uitgekozen als nieuwe locatie voor zowel ateliers voor beeldende kunstenaars als repetitieruimtes voor muzikanten. Voor de realisatie van dit renovatieproject werd een intensieve samenwerking opgezet met de opleidings- en tewerkstelling cel van het Gentse OCMW. Langdurig werklozen konden opnieuw werkervaring opdoen bij de verbouwwerken in dat kleine stukje van de kazerne. Een sociale dimensie, deels ingegeven door beperkte budgetten, maar zeker ook een meerwaarde bij de ontwikkeling van de nieuwe werkruimtes voor kunstenaars.

De combinatie tussen beeldende kunst en muziek is van bij de opstart van dit project een bewuste keuze geweest. Beide disciplines hadden (en hebben nog steeds) af te rekenen met een gebrek aan kwalitatieve ruimtes. Tegelijk groeide het idee om een creatieve broedplek uit te bouwen waar kunstenaars uit verschillende disciplines onderdak zouden krijgen en elkaar konden ontmoeten. Zonder verplichting of een inhoudelijke artistieke lijn die ze moe-

ten volgen, maar waar een uitwisseling van creatieve ideeën wel mogelijk gemaakt werd.

De drie ruimtes voor versterkte muziek kregen ook elk een andere invulling. Een ruimte werd voorbehouden voor een band in residentie, een 'artist in residence'. Het gaf die band de mogelijkheid om gedurende een jaar de ruimte te gebruiken. Een tweede ruimte werd ingericht als projectruimte: minstens een week te huren, maximaal een periode van drie maanden. Zo konden bands gedurende een bepaalde periode intensief doorwerken aan hun nieuwe productie. De laatste ruimte werd per sessie van 4 uur verhuurd: de wekelijkse repetitie als uitvalsbasis. Doordat de ruimtes ook overdag verhuurd werden, konden zowel professionele als niet-professionele muzikanten er gebruik van maken. Opnieuw een mix van gebruikers, een tweede mogelijkheid om creatieve kruisbestuiving te genereren.

Evolutie van beheer naar kenniscentrum

Gaandeweg verlegde vzw Repetitieruimtes haar focus. Het dagelijkse praktische beheer van de ruimtes in de Leopoldskazerne werd om diverse redenen doorgegeven aan andere spelers die meer directe linken hadden met muzikanten in Gent. De organisatie richtte zich meer op beleidsonderzoek en beleidsondersteuning. In 2009 begint een intensief samenwerkingstraject met het Forum voor Amateurkunsten. Gemeenten zijn een heel belangrijke speler binnen een repetitieruimtebeleid. Zij worden vaak zelf geconfronteerd met vragen van lokale (amateur)kunstenaars op vlak van infrastructuur en kunnen door gerichte stimuli heel vaak snelle oplossingen creëren voor een (eventueel) gebrek aan infrastructuur.

Het uitgangspunt bij deze trajectbegeleiding voor gemeenten was een screening van de ondersteuningsmogelijkheden voor lokale amateurkunstenaars. Hieronder vallen onder meer de projectsubsidies, huursubsidies, gebruik van in-

frastructuur, een evenementenloket, een uitleendienst, presentatiemogelijkheden,... Een heel brede waaier van ondersteuningsmogelijkheden die in heel wat Vlaamse gemeenten effectief aangeboden wordt. Na een eerste sterkte/zwakte-analyse (op basis van beleidsplannen, reglementen en online-informatie) werden de bevindingen besproken met de betrokken ambtenaren, bij voorkeur beleidsmakers van de cultuurdienst en van de jeugd-dienst. Vzw Repetitieruimtes focuste binnen het hele traject vanzelfsprekend op infrastructuur. Maar gaandeweg werd nog meer bevestigd dat het een én-én-verhaal is. Het voorzien van infrastructuur staat nooit los van andere ondersteuningsvormen. Educatieve projecten, presentatiekansen, het samenbrengen van artistieke visies, begeleiding bij het opmaken van subsidiedossiers voor een projectmatige ondersteuning, doorverwijzing naar andere organisaties en beleidsniveaus, het zijn allemaal aspecten die aan bod komen bij een doordacht repetitieruimtebeleid en voor vzw Repetitieruimtes de basis zijn

van een doordacht ondersteuningsbeleid voor lokale amateurkunstenaars. Dit uitgangspunt vormde dan ook de insteek van deze publicatie: het verbinden van de verschillende ondersteuningsvormen voor scheppende en uitvoerende kunstenaars.

Overzicht van de werking per jaar:

2004

Onder impuls van een aantal medewerkers van Rock' O Co, Vooruit Gent en Kinky Star, wordt een nieuwe vzw opgericht. De naam ligt voor de hand: Repetitieruimtes. In overleg met de stad Gent begint de vzw met grote verbouwingsplannen voor Blok E van de Leopoldskazerne. Samen met vzw NUCLEO wordt een voorstel uitgewerkt waarbij er in dat deel van de kazerne 12 kunstenaarsateliers en 3 repetitieruimtes voor muzikanten gerealiseerd worden. Vzw Repetitieruimtes is geboren en maakt direct grote plannen.

2005

Peter D'Herde komt in dienst als eerste coördinator. Hij werkt samen met vzw NUCLEO de plannen voor de renovatie van Blok E in de Leopoldskazerne verder uit en waakt over de vooropgezette timing. De mensen van de OTC (opleidings- en tewerkstellingscel van het OCMW Gent) staan in voor de realisatie van de verbou-

wingen. Een super sociaal-cultureel project met andere woorden. Tegelijk bouwt Peter in de Callierschool in Sint-Amandsberg een nieuwe repetitieruimte, box-in-box. Samen met een aantal vrijwilligers en met de steun van Poppunt (aanspreekpunt voor muzikanten, dj's en producers) staat na enkele weken hard labeur een nieuwe en goed geïsoleerde repetitieruimte in een oud klaslokaal. Het proces van de verbouwing wordt de basis voor een brochure 'Bouwen en beheren van een repetitieruimte' die Poppunt en vzw Repetitieruimtes uitbrengen. Naast de brochure, en de effectieve bouw van repetitieruimtes in Gent wordt ook een website uitgebouwd met daarop een overzicht van alle repetitieruimtes in Vlaanderen voor pop- en rockmuzikanten. Een tour de force en tour de Flandre. Veel dank aan Sebbe D'Hose voor het opzetten van de site.

2006

De website wordt verder uitgebouwd en verhuurders kunnen vanaf nu het online reservatiesysteem gebruiken. Handig,

want daardoor wordt het zowel voor de muzikanten als voor de eigenaars van de ruimtes heel wat makkelijker om reservaties te plaatsen en te beheren. Peter zet zijn ronde van Vlaanderen verder en geeft heel wat advies aan muzikanten, organisaties, jeugddiensten en gemeentebesturen over hoe je een repetitieruimte moet bouwen en beheren. In juni is het dan eindelijk zover en worden de repetitieruimtes in de Leopoldskazerne feestelijk geopend. Drie nieuwe repetitieruimtes met heel veel licht, een welgekomen druppel op een hete plaat... Aan het eind van het jaar vertrekt Peter, een nieuwe uitdaging roept hem.

2007

Wies Callens wordt de nieuwe coördinator en zet de ronde van Vlaanderen verder, bouwt de website uit en wordt jammer genoeg ook geconfronteerd met financiële onzekerheid. Na een grote dossierslag, lobbywerk en bijkomende gesprekken met (nieuwe) kabinetten en partners in de muzieksector, lijkt er een beetje zekerheid te komen. De werking van de organisatie

wordt opengetrokken naar alle muziekgenres en ook voor de podiumkunsten wordt nu gezocht naar goede repetitieruimtes. Eind september opent in de Leopoldskazerne een vierde ruimte: de drumruimte. Drumvision levert een drumstel waardoor iedere drummer zich kan laten gaan. Op het einde van het jaar wordt een grote bevraging gedaan bij Vlaamse muzikanten over het thema repetitieruimtes.

2008

De zoektocht naar een beetje financiële zekerheid en langetermijnperspectieven gaat verder en lijkt eindelijk resultaat te krijgen. Intussen repeteren in de Leopoldskazerne wekelijks (sommige zelfs dagelijks) een dertigtal groepen, wordt duidelijk dat bijna 60% van de muzikanten in Vlaanderen op zoek is naar een repetitieruimte en worden onderzoeken in opdracht van de Stad Gent en de provincie Vlaams-Brabant uitgevoerd. In de marge zet de vzw samen met REC Radiocentrum een project op rond muzikeducatie in Gent. Werk aan de winkel met andere

woorden. Eind november wordt het beheer van de repetitieruimtes in de Leopoldskazerne overgegeven aan Democracy en Kinky Star. Vzw Repetitieruimtes zal zich nu focussen op advies en ondersteuning, in samenwerking met het Forum voor Amateurkunsten.

2009

Onderzoek en nog eens onderzoek op de agenda. In samenwerking met het Forum voor Amateurkunsten wordt gewerkt aan een trajectbegeleiding rond ondersteuning voor lokale kunstenaars.

Infrastructuur is daar een heel belangrijk aspect in, en dat wordt door de organisatie verder uitgewerkt. Bouwtips, financiële planningsdocumenten, beheerstips, communicatietips, alternatieve pistes om repetitieruimtes boven winkels of cafés in te richten,... heel wat wilde plannen worden afgetoetst en uitgeschreven om zo als inspiratie te dienen voor steden en gemeenten of individuele kunstenaars die op zoek zijn naar ruimte om te repeteren. En de nieuwe website wordt gelanceerd.

2010

Tijd voor een nieuwe ronde van Vlaanderen, nu samen met het Forum voor Amateurkunsten. 25 gemeenten worden doorge-licht en ondersteund. Hoe gaan zij om met de amateurkunstenaars in hun gemeente? Welke vragen krijgen ze het meest te ho-ren en hoe proberen ze die op te lossen? Samen begeleiden we de gemeenten in hun zoektocht naar een ideaal ondersteu-ningsbeleid. Verder blijft de database een aandachtspunt voor de organisatie en ook het adviesluik krijgt uitbreiding.

2011

Ook dit jaar begeleiden het Forum voor Amateurkunsten en vzw Repetitieruimtes nog een tiental trajecten. De bevindingen uit deze plaatsbezoeken resulteren in de publicatie 'De kunstzinnige vingerafdruk. Inspiratiegids lokaal amateurkunstenbe-leid' (Elke Verhaeghe, 2012). Daarnaast is er de vernieuwde publicatie die samen met Poppunt uitgewerkt wordt: 'Bouw je repetitieruimte. Een praktische gids'. De focus ligt op een praktische handleiding

voor het bouwen van een repetitieruimte voor versterkte muziek. Eind augustus ver-trekt Wies, een nieuwe uitdaging roept hem. Peter Zwertvaegher zorgt voor de opvolging.

2012

Peter bouwt de website verder uit en legt de eerste stenen voor een gelijkaardig ini-tiatief rond tentoonstellingsruimtes in Vlaanderen. Intussen wordt gewerkt aan de ontsluiting van alle kennis die de orga-nisatie in de loop der jaren verzameld heeft rond dit thema. Een publicatie wordt voorbereid.

2013

De laatste hand wordt gelegd aan de publicatie Ruimte voor Amateurkunsten. Een handig en bondig overzicht met alle informatie rond het beheren van een repe-titieruimte en met heel wat praktische aan-bevelingen voor overheden, kunstenaars en private investeerders.

2014 en verder

Vzw Repetitieruimtes bouwde jarenlang kennis en expertise op. Die laten we niet verloren gaan, maar komt terecht onder de vleugels van verschillende organisaties.

- Met vragen i.v.m. het beheer, de bouw, inrichting en promotie van repetitieruimtes voor versterkte muziek kan je terecht op www.poppunt.be.
- Je repetitieruimte promoten kan via de adressengids op www.poppunt.be
- De gids 'Bouw je repetitieruimte' kan je bestellen via www.poppunt.be
- Voor vragen i.v.m. het beleid rond infrastructuur op lokaal niveau kan je je wenden tot het Forum voor Amateurkunsten. Op www.amateurkunsten.be/infrastructuur vind je heel wat informatie.
- Tentoonstellingsruimtes promoten kan via www.kunstwerkt.be
- Je kan op elk van de negen amateurkunstenorganisaties een beroep doen wanneer je vragen hebt m.b.t. infrastructuur en een specifieke kunstvorm.

Deze organisaties zijn: Centrum voor Beeldexpressie, Creatief Schrijven vzw, Danspunt, Koor&Stem, KUNSTWERKT, Muziemozaïek, OPENDOEK, Poppunt en Vlamo.

- Ook bij de grootsteden Antwerpen (Fameus), Brussel (Zinnema) en Gent (Circa) kan je terecht voor heel wat informatie omtrent ruimtegebruik. Idem dito voor heel wat centrumsteden en zelfs kleinere steden en gemeenten.

Bijlagen

Voorbeeld huishoudelijk reglement

1. Er mag niet worden gerepeteerd na 23u.
Behalve voor het laden en lossen van materiaal mag de gebruiker buiten de gereserveerde repetitie-uren het gebouw niet betreden. Bij voorkeur gebeurt het laden en lossen steeds tussen 9u en 23u.
2. Elke groep krijgt een aantal sleutels in bruikleen. Deze sleutels blijven eigendom van de vzw Repetitieruimtes en mogen door de groep niet worden bijgemaakt en/of doorgegeven aan derden. Bij verlies van deze sleutels zal de gebruiker instaan voor alle kosten nodig voor de vervanging van de sloten en alle bijhorende sleutels.
3. De gebruiker houdt tijdens de repetities steeds alle ramen en deuren goed dicht om geluidsoverlast te voorkomen.
4. De gebruiker sluit bij het verlaten van het gebouw alle deuren goed af, dit om inbraken te voorkomen.
5. De repetitieruimte dient na een repetitie steeds direct opgeruimd en afgesloten te worden. Alle materiaal wordt door de gebruiker meegenomen of in de opbergruimtes in de kelder opgeborgen. Alle afval moet in de daartoe voorziene afvalcontainers worden gedeponneerd.

6. Enkel in de rookruimte mag worden gerookt. In de repetitieruimtes mag er absoluut niet worden gerookt. Drinken en eten kan enkel in de keuken. Het gebruik van illegale drugs is absoluut verboden in alle lokalen van de vzw Repetitieruimtes.
7. De keuken dient na gebruik steeds direct opgeruimd te worden: gebruikte glazen en kopjes afwassen en in de kast zetten, tafel opruimen, alle afval in de daartoe voorziene afvalcontainers deponeren,...
8. Alle tekortkomingen of beschadigingen worden direct gemeld aan de beheerder.

Voorbeeld huurcontract/gebruiksovereenkomst
repetitieruimte

Tussen verhuurder:

Naam:
Adres:
Telefoon:
E-mail:
Website:
Vertegenwoordigd door:

En de meerderjarige huurder:

Je kan geen contract afsluiten met een minderjarige, in dat geval moet een van de ouders de overeenkomst ondertekenen.

Naam:
Adres:
Telefoon:
E-mail:
Website:

vertegenwoordiger van de navolgende muziekgroep:
Naam groep:

Naam, adres, telefoon en geboortedatum
van alle groepsleden:

.....
.....
.....

Opmerking: Als je als verhuurder een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen afsluit voor de bands en hun leden die bij jou komen repeteren, dan heb je van ieder groepslid deze gegevens nodig. Het is in ieder geval handig om een overzicht te hebben van wie er allemaal meespeelt in de groep.

De huurder verbindt er zich toe om elke wijziging in de samenstelling van de muziekgroep onverwijld aan de verhuurder mee te delen werd het volgende overeengekomen:

Het betreft de huur van een repetitielokaal gelegen op volgend adres:
.....
met naam of nummer:

Volgende voorzieningen zijn
in de repetitieruimte aanwezig:

☐ opbergruimte	☐ zanginstallatie
☐ instrumenten	☐ versterkers
☐ verwarming	☐ losse stroomkabels
☐ micro's	☐ losse contactdozen
☐ ventilatie	☐ ...
☐ microstatieven	☐ ...

Repeteren

- Er wordt gerepeteerd op volgende vaste momenten:

..... vanu totu
..... vanu totu
..... vanu totu
..... vanu totu

Deze momenten kunnen na slechts na voorafgaande afspraak tussen huurder en verhuurder wijzigen.

- Er zijn geen vaste repetitiemomenten voorzien, maar repeteren kan enkel tussenu enu

Betaling van het huurgeld

Het huurgeld bedraagteuro per

- uur
- dagdeel vanuur
- dag
- week
- maand
- jaar

en wordt als volgt betaald:

.....
.....
.....
.....
.....

De waarborg bedraagteuro en wordt als volgt betaald:

.....
.....
.....
.....
.....

De reservatie kan slechts geldig worden beschouwd na volledige betaling van huur en waarborg. Bij het niet of het niet tijdig betalen van het huurgeld en de waarborg vervalt deze overeenkomst van rechtswege.

Rechten en plichten van de verhuurder

De verhuurder zorgt ervoor dat de repetitieruimte volledig in orde is met de brandveiligheid en dat de aanwezige stroomvoorziening aan de nodige veiligheidseisen voldoet.

De verhuurder wijst elke verantwoordelijkheid af voor schade, ongeval, verlies of diefstal, met welke oorzaak ook, overkomen aan mensen of voorwerpen, gebruikers of aangestelden, toeschouwers, genodigden of om het even welke derde die zich in het gebouw bevindt. De verhuurder wijst elke verantwoordelijkheid af voor geheel of gedeeltelijk uitvallen van de energie of apparatuur, waardoor het gebruik van de lokalen belet of belemmerd wordt. In geen geval, en om welke reden ook kan de verhuurder tegenover de huurder, zijn afgevaardigde, toeschouwers, genodigden of derden die zich in het gebouw bevinden, tot schadevergoeding worden gehouden.

Rechten en plichten van de huurder

De huurder houdt de repetitieruimte netjes, gebruikt ze enkel tijdens de uren zoals voorzien in het contract en niet voor andere doeleinden dan het repeteren. Enkel de leden van de groep zoals vermeld in dit contract krijgen toegang tot de repeti-

tieruimte. De huurder mag in geen geval de repetitieruimte onderverhuren of laten gebruiken door derden. De repetitieruimte dient onmiddellijk na de activiteiten volledig opgeruimd te worden en in zijn oorspronkelijke staat hersteld te worden.

De huurder is verplicht ervoor te zorgen dat de meegebrachte apparatuur (instrumenten, versterkers,...) zich in een goede staat bevinden en voldoet aan de nodige veiligheidseisen. De huurder staat in voor het toezicht op de activiteiten. Bij beschadiging of diefstal van de infrastructuur of het materiaal van de verhuurder of van andere gebruikers van de infrastructuur zal de kostprijs van het herstellen of vervangen afgetrokken worden van de waarborg. Indien de waarborg niet volstaat om de schade te herstellen, zal de verantwoordelijke huurder het resterende bedrag ter schadeloosstelling betalen binnen de dertig dagen na de vaststelling van de feiten. De leden van de groep zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk tot vergoeding van de vastgestelde schade.

De huurder dient op elk moment in staat te zijn dit huurcontract voor te leggen aan elke vertegenwoordiger van de verhuurder die hem hier om vraagt.

Bij de rechten en de plichten van de huurder kan je zelf nog bijkomende afspraken maken rond:

- gebruik opbergruimtes en ander materiaal al of niet tegen betaling
- toegangsbeleid (sleutels)
- opkuis
- voorkomen van geluidsoverlast
- roken
- eten en drinken
- drugs
- doven lichten, verwarming
- ...

Deze afspraken kunnen ook in een huishoudelijk reglement opgenomen worden, maar het kan nooit kwaad om die ook in het contract op te nemen.

Slotbepalingen

De huurder verklaart kennis genomen te hebben van dit contract en verklaart zich akkoord met alle bepalingen ervan. De huurder verklaart bovendien zich aan het geldende huisreglement te houden. Indien één van beide partijen zijn verbintenissen niet nakomt, dient deze eerst door de andere partij in gebreke gesteld te worden per aangetekend schrijven. Zo de in gebreke gestelde partij nalaat binnen de twee weken na ontvangst van de aan-

getekende brief te reageren, en/of in geval van betwisting tussen partijen, is enkel de rechtbank van bevoegd.

Dit contract is ten allen tijde en zonder betaling van enige schadevergoeding opzegbaar per gewoon/aangetekend schrijven mits een opzegtermijn van weken/maanden, ingaande vanaf de eerste dag van de week/maand volgend op diegene waarin de opzeg wordt gegeven.

Opgemaakt en ondertekend

te op
in zoveel exemplaren als er partijen zijn en waarvan iedere partij verklaart een exemplaar ontvangen te hebben.

De huurder

De verhuurder

Sector amateurkunsten

Eén op drie Vlamingen beoefent kunst in de vrijetijd, zo blijkt uit het wetenschappelijk onderzoek 'Amateurkunsten in beeld gebracht'. Muziek, dans, theater, beeldende kunst, fotografie, film, schrijven,...

Duizenden amateurkunstenaars engageren zich vanuit hun passie en verenigen zich om kunst te creëren, te beleven en uit te dragen. De sector amateurkunsten ondersteunt en stimuleert dat vele artistiek talent in Vlaanderen en Brussel. Het decreet op de amateurkunsten erkent negen organisaties die rond bepaalde kunstvormen naar amateurkunstenaars en -verenigingen werken: Centrum voor Beeldexpressie, Creatief Schrijven, Danspunt, Koor&Stem, KUNSTWERKT, Muziekmozaïek, OPENDOEK, Poppunt en Vlamo geven impulsen aan het amateurkunstenveld en maken de vele dynamische, artistieke praktijken zichtbaar. Het Forum voor Amateurkunsten zorgt voor overleg en samenwerking binnen de amateurkunsten-sector. Het zet acties op touw die de uit-

straling van amateurkunsten bevorderen en voert onderzoek om amateurkunsten in kaart te brengen en een visie op amateurkunsten te ontwikkelen. Het Forum behartigt de belangen van amateurkunstenaars en is een gesprekspartner en adviseur voor overheden, beleidsmakers en opinievormers. De amateurkunstensector werkt aan diversiteit en aan cultuurparticipatie van kansengroepen, werkt verbindend naar aanverwante domeinen en spoort het debat aan over de rol en waarde van kunst en cultuur in de samenleving. Met de Week van de Amateurkunsten brengen we samen met lokale partners jaarlijks begin mei 10 dagen lang amateurkunsten in de aandacht in heel Vlaanderen en Brussel. Meer info op www.amateurkunsten.be en www.wak.be.

FORUM VOOR AMATEURKUNSTEN		POPPUNT	DANSPUNT De danszala van Vlaanderen
KUNST WERKT	mm muziekmozaïek forum	koor, stem	OPENDOEK AMATEURKUNSTEN VLAANDEREN
CREATIEF SCHRIJVEN	OPENTEN TOEGANG BEELDEXPRESSIE FOTO - FILM - WELKOMMA	VLAMO	

Colofon

Tekst: Wies Callens

Eindredactie: Jan Pauly en Elke Verhaeghe

Typografie & vormgeving: janenrandoald.be

Druk: Sint-Joris

Oplage: 1000 exemplaren

Eerste druk: april 2014

Bestellen en downloads: www.amateurkunsten.be

Verantwoordelijke uitgever: Forum voor
Amateurkunsten, Luk Verschueren,
Abrahamstraat 13, 9000 Gent

Uit deze uitgave mag worden gekopieerd mits
volledige bronvermelding.

ISBN-NUMMER: 978-90815730-16

Wettelijk Depotnummer: D/2014/12.904/1

NUR Code 612

FORUM VOOR
AMATEURKUNSTEN

POPPUNT

repetitie
ruimtes.be
r|r

2004

de myker

By Rijksoverheid
voor Open Organisatie
Praktijk

"Nieuwcirculatie"

Beleidsplan voor
de myker

